

7. Od autobusów w zależności od liczb miejsc do siedzenia:

- a) mniej niż 30 miejsc - 614 zł
- b) równej lub wyższej niż 30 miejsc - 1.611 zł

8. Dla pojazdów określonych w pkt 1, 3, 5 i 7 wyprodukowanych przed 1990 r. stawki podatku zwiększa się i określa w wysokości:

- a) od samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu:
 - powyżej 3,5 tony do 5,5 ton włącznie - 583 zł
 - powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie - 809 zł
 - powyżej 9 ton i poniżej 12 ton - 1.100 zł
- b) od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub

przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów:

- od 3,5 tony i poniżej 12 ton - 1.649 zł
- c) od przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego:
 - od 7 ton i poniżej 12 ton - 267 zł
- d) od autobusów w zależności od liczby miejsc do siedzenia:
 - mniej niż 30 miejsc - 644 zł
 - równej lub wyższej niż 30 miejsc - 1.692 zł

566

UCHWAŁA Nr XXIX/154/09 RADY GMINY TARNÓWKA

z dnia 2 grudnia 2009 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Tarnówka na lata 2010-2013”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241), art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 96 poz. 959, Nr 238 poz. 2390; z 2006 r. Nr 50 poz. 362, Nr 126 poz. 875; z 2007 r. Nr 192 poz. 1394; z 2009 r. Nr 31

poz. 206, Nr 97 poz. 804) Rada Gminy Tarnówka uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Tarnówka na lata 2010-2013”, zaopiniowany pozytywnie przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, stanowiący załącznik do uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnówka.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący
Rady Gminy
(-) *Marian Muszyński*

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY TARNÓWKA na lata 2010 – 2013

Spis treści:

- 1. Wstęp
- 1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Tarnówka
- 1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
 - 1.2.1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
 - 1.2.2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- 2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego
 - 2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa

- 2.1.1. Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego
- 2.1.2. Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
- 2.1.3. Wielkopolski wojewódzki program opieki nad zabytkami na lata 2008 – 2011
- 2.1.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym
- 2.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie powiatu
 - 2.2.1. Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2007 – 2013
- 3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

gminy Tarnówka

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy Tarnówka (wpisane do rejestru zabytków – wykaz)

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych wskazanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy (wpisane do rejestru zabytków – wykaz zespołów zabytków ruchomych)

3.4. Krajobraz kulturowy (obszarowe wpisy do rejestru zabytków, parki kulturowe, parki krajobrazowe – wykaz)

3.5. Zabytki archeologiczne

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej

3.5.3. Zestawienie liczbowe zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótka analiza chronologiczną (opis koncentracji stanowisk archeologicznych – uwarunkowania fizjograficzne)

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków

4.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych

4.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

4.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie

4.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnówka

4.4. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii Rozwoju Gminy Tarnówka na lata 2006-2018”

4.5. Uwarunkowania wynikające z „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Tarnówka”

4.6. Uwarunkowania wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Tarnówka na lata 2004 – 2011”

4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

4.7.1. Obowiązujące formy ochrony przyrody

4.7.2. Planowane formy ochrony przyrody

4.8. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zabytków archeologicznych

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Gminna ewidencja zabytków

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomych

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych

6.1.3. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury

6.1.4. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomych

6.1.5. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

6.1.6. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

6.1.7. Poprawa stanu zachowania zabytkowych cmentarzy (wpisanych do rejestru zabytków i figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków)

6.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomych, stanowisk archeologicznych typowanych do rejestru zabytków z terenu gminy w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

6.3. Wyznaczenie stref ochrony stanowisk archeologicznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego

6.4. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5

6.4.1. Obiekty zabytkowe stanowiące własność gminy Tarnówka

6.4.2. Obiekty niebędące własnością gminy Tarnówka

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

9. Wewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

1. Wstęp

1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Tarnówka.

Podstawowym, ogólnie pojętym założeniem niniejszego „Programu opieki nad zabytkami dla gminy Tarnówka na lata 2010 – 2013” jest ukierunkowanie działań Samorządu Gminnego służącym podejmowaniu planowanych działań dotyczących finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego poprzez samorząd gminy. Jest to uzupełniający dokument w stosunku do innych aktów planowania gminnego. Zadaniem programu jest także organizacja działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. Dla realizacji powyższego założenia niezbędna jest realizacja szczegółowych celów określonych

m.in. w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
 - uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
 - zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
 - wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
 - podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
 - określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
 - podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami
- oraz
- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego, historią i zabytkami gminy Tarnówka, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego i figurujących w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
 - wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami
 - uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

1.2.1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

- art. 7 ust. 1 pkt 9

„Zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”

1.2.2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

- art. 4

„Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej

działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska.”

- art. 5

„Opieka nad zabytkami sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwale zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.”

- art. 18 i art. 19

zakładają obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz zapisów zawartych w gminnym programie opieki nad zabytkami.

- art. 20

studium i plany miejscowe wymagają odpowiednio zaopiniowania lub uzgodnienia przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 22 ust. 4

„Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzka ewidencją zabytków.”

- art. 32 ust. 1 pkt 3 i ust 2

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem i zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 33 ust. 1 i ust 2.

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i

zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 71 ust. 1 i ust 2.

zakłada sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada gmina i jest to zadanie własne samorządu.

- art. 81

Organ stanowiący gminy lub powiatu ma prawo udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

- art. 87

Artykuł ten stanowi, że:

- wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami;

- gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- gminny program opieki nad zabytkami ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym;

- z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:

2.1.1. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego.

„Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19 grudnia 2005 r.

Strategia określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia zawarte w w/w dokumencie stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przez co mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę krajobrazu kulturowego.

Celem głównym „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego” jest:

- Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

ma być on realizowany przy pomocy celów strategicznych i operacyjnych. Największe znaczenie dla dziedzictwa kulturowego ma cel strategiczny:

- Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku,

który osiągnięty będzie przez realizację celów operacyjnych, w tym celu operacyjnego:

- Wzrost znaczenia i zachowania dziedzictwa kul-

turowego.

„Dziedzictwo kulturowe w rozwoju Wielkopolski pełni kilka funkcji. Jest ono czynnikiem integracji społecznej, stanowi instrument promocji regionu oraz przyczynia się do rozwoju gospodarczego, gdyż może być bazą dla turystyki i usług kulturalnych. Szczególnie ważnym elementem tego dziedzictwa jest wielkopolska kultura przedsiębiorczości”.

Cel ten realizowany będzie przede wszystkim poprzez:

- inwestycje w instytucje kultury

- ochronę dorobku kulturowego

- wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu

- promocje aktywności kulturalnej mieszkańców.”

- Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu

„Przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe atuty Wielkopolski tworzą szanse na rozwój sektora usług turystyczno – rekreacyjnych. W połączeniu z turystyką biznesową sektor ten ma szanse na znaczny udział w gospodarce regionu. Jest to tym bardziej ważne, iż tego typu usługi generują dużą liczbę miejsc pracy przy stosunkowo niskich nakładach.

2.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XLIII/628/2001 w dniu 26 listopada 2001 r.

Nie ma rangi prawa miejscowego, jest jednak wiążący, ponieważ:

- jego ustalenia muszą być uwzględnione w uchwalanych przez organy samorządu terytorialnego studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, z którymi z kolei musi być spójny każdy opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,

- w planie zapisane zostają wszystkie zadania rządowe i samorządu województwa służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ze wskazaniem obszarów, na których przewiduje się realizację tych zadań.

Podstawowym celem planu jest harmonijny i zrównoważony rozwój obszaru całego województwa. Pojęcie „zrównoważony rozwój” łączy w sobie: ład społeczny, ład ekonomiczny ład ekologiczny oraz najbardziej podkreślony ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Plan uznaje, że podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla przyszłych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa. Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kie-

runków zagospodarowania przestrzennego gmin. Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej. Plan podkreśla, że elementy naturalne i kulturowe w krajobrazie mogą pozytywnie stymulować inne dziedziny życia jednakże pod warunkiem m.in. właściwego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez dostosowanie funkcji obiektów dla turystyki, przez dbałość o stan techniczny i estetykę zabytków i otoczenia.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przyjęto, że:

- ściślejszej ochronie konserwatorskiej powinny podlegać tereny, na których zachowały się zespoły przestrzenne wpisane do rejestru zabytków. Celem takich działań jest zachowanie ich historycznego charakteru oraz zapewnienie ochrony i rewaloryzacji;

- należy chronić historyczne układy ruralistyczne oraz zespoły sakralne, pałacowo – parkowe, folwarki, zabytkowe budynki mieszkalne, gospodarcze, szkoły, wiatraki, młyny, gorzelnie i inne elementy specyficzne dla architektury wiejskiej np.: krzyże, kapliczki;

- należy przestrzegać wytycznych konserwatorskich w zakresie nie tylko poszczególnych obiektów objętych ochroną, ale również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych;

- należy „odkryć” lokalną architekturę wiejską i zapewnić możliwość wprowadzenia tradycyjnych gabarytów, form dachów, detali i rozwiązań materiałowych do obiektów o współczesnych standardach;

- chronić krajobraz, a w rejonach o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych wykluczyć realizację obiektów, które charakterem kolidują z otoczeniem;

- szanować kształtowaną tradycyjnie różnorodność form osadnictwa wiejskiego;

- wydobyć w układzie przestrzennym elementy kompozycji urbanistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei.

2.1.3. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008 – 2011

Wielkopolski wojewódzki program opieki nad zabytkami na lata 2008 – 2011 przyjęty został przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XVIII/243/07 z dnia 17 grudnia 2007 roku. Sporządzany jest na okres 4 lat przez zarząd województwa. Przyjmowany jest do realizacji przez sejmik wojewódzki po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Co dwa lata zarząd województwa przedstawia sejmikowi województwa sprawozdanie z realizacji tego programu. Sprawozdanie to przedstawiane jest również Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego

wykorzystania przy opracowaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu opieki nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami ma na celu, w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniem ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego

- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami

- określanie współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem zabytków

- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

2.1.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym

Przez gminę przebiegają liczne trasy turystyczno - rekreacyjne w postaci tras rowerowych i szlaków turystycznych. Są to:

- a) Transwielkopolska Trasa Rowerowa o długości 200 km, prowadząca na odcinku północnym z Poznania do Okonka, która w obszarze gminy przebiega przez Plecemin, Tarnówkę i Piecewo.

- b) Ścieżka „Rowerem przez lasy powiatu złotowskiego” o długości 180 km, która prowadzi przez południowy obszar gminy w okolicy Paruszki - jest to inicjatywa 5 Nadleśnictw: Złotowa, Lipki. Okonka, Jastrowia i Płytnicy.

- c) Międzygminna ścieżka rowerowa o przebiegu: Piecewo - Tarnówka - Sokolna - Tarnowiec,

- d) Międzyregionalna ścieżka rowerowa z Krzyża do traktu Rowerowego, o przebiegu gminnym: Przystanek PKP „Płytnica” - Płytnica wieś - Tarnówka - Węgierce - Annapole z wykorzystaniem na niektórych odcinkach torowiska nieczynnej linii kolejowej. Ścieżka ta nie została jeszcze oznaczona w terenie.

- e) Szlak kajakowy po rzece Gwdzie, który stanowi kontynuację spływu od jez. Wielimie koło Szczecinaka do Ujścia pod Piłą,

- f) Szlak pieszy im. Kościuszkowców I Dywizji WP prowadzący ze Złotowa poprzez Łędyczek, Jastrowie, Tarnówkę i Krajenkę z powrotem do Złotowa,

- g) Szlak pieszy im. I Armii WP - Zdobywców Wału Pomorskiego z Okonka przez Jastrowie, Płytnicę i

Szwecję do Zdbic.

Na terenie gminy wskazano następujące obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie przepisów o ochronie przyrody z uwagi na ich walory przyrodnicze:

Obszar chronionego krajobrazu - Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy – na podstawie uchwały Nr IX/156/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31.05.1989 r., potwierdzone Rozporządzeniem Nr 5 Wojewody Piłskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 13/98 poz. 89) oraz obwieszczeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wiel. Nr 14 poz. 246 Lp. 112 z dnia 31.03.1999 r.). Od dnia 29 grudnia 2006 r. obowiązuje nowe rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 212/06 z dnia 29 listopada 2006 roku w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (Dz. Urz. Woj. Wiel. Nr 201 z dnia 14 grudnia 2006 r. poz. 4770).

2.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie powiatu.

2.2.1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2007 -2013

Jest to dokument przyjęty Uchwałą Nr X/43/2007 Rady Powiatu Złotowskiego z dnia 27 czerwca 2007 roku. „Strategia” formułuje potencjał i możliwości powiatu oraz przedstawia wizję, kierunki działania i warianty jego rozwoju. Stanowi instrument planowania, organizowania i realizowania przedsięwzięć oraz jest podstawą do tworzenia programów finansowania z udziałem środków zewnętrznych. „Strategia” nie uwzględniła włączenia zabytków w rozwój Powiatu w planowanym okresie. Jedynie w obszarze Społeczność jako jeden z kierunków działania zapisano: „ zinwentaryzowanie zasobów kulturowych oraz zabezpieczenie obiektów o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego” Dokument ten nie formułuje wniosków dotyczących wykorzystania zabytków jako jednego z ważnych elementów podnoszących atrakcyjność powiatu oraz sprzyjających rozwojowi turystyki na jego terenie.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Tarnówka.

Gmina Tarnówka położona jest w środkowo – zachodniej części powiatu złotowskiego. Wschodnia jej część znajduje się w obrębie Pojezierza Krajeńskiego, zachodnia część – w dolinie rzeki Gwdy. Niemal połowa powierzchni gminy to obszar typowo rolniczy, drugą połowę natomiast zajmują lasy. Cały

ten obszar leży w granicach historycznej Krajny. Siedziba Urzędu Gminy usytuowana jest w jej centralnej części w miejscowości Tarnówka. Pierwsza wzmianka o Tarnówce pochodzi z 1538 roku. Wieś istniała w 1549 roku, lecz w nieco innym miejscu przy grodzisku. W roku 1579 otrzymała ona prawa miejskie, aby już w roku 1631 stać się znowu wsią. Tarnówka to bardzo stara osada, jej obecna forma pochodzi z okresu lokacji miasta. Pierwotny plan wsi owalnicowy, obecnie to dwuulicówka. Miejscowość należała do dóbr krajeńskich. W 1701 roku nastąpił pożar wsi i kościoła zbudowanego wkrótce po lokacji wsi w 1582 roku jako luterański. Wkrótce go odbudowano w roku 1705. W 1732 kościół zburzono. Najstarszym a zarazem najcenniejszym zabytkiem Tarnówki jest zachowany do dziś szachulcowy kościół p.w. Nawiedzenia NMP wzniesiony w roku 1773 jako świątynia ewangelicka, od roku 1945 jest kościołem rzymsko – katolickim. Kościół zlokalizowany na dawnym zamknięciu pierwotnego rynku na nieczynnym cmentarzu przykościelnym. Zachowana historyczna zabudowa mieszkalna Tarnówki charakterystyczna jest dla architektury wiejskiej tego regionu pochodzi głównie z XIX i początku XX wieku. Najczęściej reprezentuje ją dom parterowy, murowany z cegły niekiedy otynkowany z wysokim dachem dwuspadowym pokryty dachówką ceramiczną. Domy, ustawione najczęściej kalenicą równoległą do drogi mają skromne elewacje, gdyż pozbawione są detali architektonicznych. Często oprócz domu mieszkalnego zachowane zostały również budynki gospodarcze wchodzące w skład zagrody wiejskiej stanowiąc nierozdzielalną całość dawnego „Obejścia” chłopskiego. Obiekty te zachowane są w różnym stopniu, często posiadają współczesne przybudówki. W wielu dokonano powiększenia pierwotnych otworów okiennych i wymiany dawnej stolarki okiennej i drzwiowej. Zachowana jednak pozostała dawna tradycyjna bryła, a niektóre domy zachowały jeszcze oryginalną stolarkę okienną i drzwiową, niekiedy ozdobnie rzeźbioną. Do rejestru zabytków na terenie tej miejscowości wpisane są także dwa cmentarze: przykościelny oraz ewangelicki. Cmentarz przykościelny na skutek usunięcia z niego nagrobków pełni obecnie funkcję otoczenia zabytkowego kościoła. Cmentarz ewangelicki, nieużytkowany posiada zachowane czytelne granice pierwotnego układu oraz zachowany układ alejowo – kwatrowy jednak jest bardzo zaniedbany.

Na terenie gminy znajdują się jeszcze dwa szachulcowe kościoły wpisane do rejestru zabytków: w Pieciewie i Osówce. Kościół p.w. NSPJ w Pieciewie wzniesiony został w roku 1880 na miejscu poprzedniego wybudowanego w roku 1664, z którego pozostała najprawdopodobniej wieża. Wokół świątyni roztacza się wpisany również do rejestru zabytków cmentarz przykościelny, którego granice wyznacza ogrodzenie kościoła a układ kompozycyjny został całkowicie zatarty, drzewostan zredukowany. Ko-

kościół p.w. Św. Rodziny w Osówce to niewielkich rozmiarów szachulcowa świątynia wzniesiona w 1798 r. jako kościół ewangelicki. Obiekt obecnie znajduje się w bardzo złym stanie technicznym i został wyłączony z użytkowania przez Inspektora Nadzoru Budowlanego z uwagi na zagrożenie dla osób przebywających w jego pobliżu. Cmentarz przykościelny jest także wpisany do rejestru zabytków jego stan i sytuacja jest analogiczna do wyżej opisanych cmentarzy przykościelnych. Kolejnym cennym zabytkowym obiektem sakralnym z terenu gminy jest ewangelicki ceglany kościół obecnie rzymsko – katolicki fil. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sokolnej. Nieopodal kościoła usytuowany jest zabytkowy cmentarz ewangelicki posiadający czytelny układ kompozycyjny.

Ponadto na terenie gminy znajdują się jeszcze dwa cmentarze i 1 park wpisane do rejestru zabytków. Cmentarz przykościelny w Płytnicy posiada czytelne, zachowane granice układu pierwotnego oraz zachowany układ kompozycyjny. Na jego terenie znajduje się pomnik poległych oraz kościół wzniesiony jako ewangelicki, murowany w 1852 r., który po II wojnie światowej przeszedł w ręce katolików i został poświęcony 24 lutego 1947 r. W latach 80 –tych XX wieku był kościołem filialnym parafii p.w. św. Michała Archaniola w Jastrowiu. Kościół ten figuruje w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W podobnym stanie znajduje się drugi w tej miejscowości cmentarz jest to cmentarz ewangelicki. Na jego obszarze poza licznymi nagrobkami i mogiłami w czytelnym układzie alejowo – kwaterowym zachowany jest liczny starodrzew.

W Bartoszkowie znajduje się jedyny w tej gminie park wpisany do rejestru zabytków. Na jego terenie znajduje się dwór pełniący obecnie funkcje mieszkalną wielu rodzin.

Oprócz wymienionej na początku Tarnówki na terenie tej gminy rozpoznano jeszcze 7 historycznych układów ruralistycznych. Są to: wieś Piecewo, Plecemin, Płytnica, Ptusza, Osówka, Sokolna i Węgierce.

Wieś Osówka wzmiankowana w 1579 roku jako „niemiecka” – tak zostało to ujęte w potwierdzeniu przywileju lokacyjnego z 1618 roku. Należała do dóbr Krajeńskich, w 1661 roku do Grudzińskich, później Działyńskich i Sułkowskich. Osówka otrzymała kształt owalnicy podzielonej na 3 różnej wielkości bloki urbanistyczne. Środkowy z nich został przeznaczony na lokalizację zespołu kościelnego, składającego się z kościoła, dzwonnicy i cmentarza przykościelnego. Zabudowa wsi jednokondygnacyjna, kalenicowa usytuowana jest wzdłuż 2 dróg wiejskich. Część domów ma elewacje z czerwonej cegły. Istniejąca zabudowa mieszkalna, która powstała od 1 poł. XIX wieku, była początkowo ryglowa, niekiedy z cofniętym podcieniem, następnie w 2 poł. XIX i na pocz. XX w. murowana.

Piecewo jest starą osadą słowiańską wzmiankowaną w 1498 roku. Wieś lokowana na nowo w 1560 roku. Najprawdopodobniej od samego początku przeważali w niej Niemcy, co wówczas na Krajnie należało do wyjątków. W 1633 roku potwierdzony niemiecki charakter wsi. W 1663 roku wieś należy do Gruzińskich. Wieś ma układ w formie dwóch równoległych dróg rozciągniętych na osi wsch. – zach., rozdzielonych pasem ogrodów i strumieniem. Drogi wiejskie łączy ze sobą szosa przeprowadzona prostopadle do nich. Kościół znajduje się w pasie wewnętrznym, na zach. od kościoła jest budynek dawnej szkoły. Zabudowa mieszkalna wsi rozlokowana wzdłuż dróg jest jednokondygnacyjna, kalenicowa z wysokimi dwuspadowymi dachami. Występują budynki z czerwonej cegły. Istniejące budynki powstały od 1 połowy XIX wieku. Jest też kilka chałup ryglowych z połowy i 2 połowy XIX wieku, niektóre z cofniętym podcieniem. Jedna z nich jest zespolona z budynkiem bramnym obecnie przekształconym.

Płytnica to wieś lokowana w 1594 roku. W jej pobliżu istniały w XVI – XVIII wieku dwie osady smolarzy, którzy wypalali drewno na węgiel i smołę. Wieś nie posiada wykształconego układu wiejskiego. Jej zabudowa rozproszona po obu stronach drogi i jej odgałęzieniach. Budynki są jednokondygnacyjne z wysokimi dachami, ustawione kalenicowo z 2 poł. XIX i 1 poł. XX wieku. Przy drodze głównej jest otoczony cmentarzem przykościelnym. W lesie po obu stronach drogi znajdują się cmentarze ewangelicki i komunalny.

Plecemin – wieś wymieniona w 1617 roku, w 1653 roku należała do starostwa ujsko – pilskiego, w tym czasie był tu drewniany kościół. Plecemin ma formę ulicówki rozbudowanej na osi wsch. – zach., z zabudową głównie po południowej stronie drogi wiejskiej. Dodatkowo kilka gospodarstw znajduje się przy drodze prowadzącej do Krępska. Na miejscu dzwonnicy z pocz. XX wieku wystawiono w 2 poł. XX wieku kapliczkę. Stara zabudowa wsi, głównie z 2 poł. XIX wieku jest jednokondygnacyjna, z wysokimi ceramicznymi dachami.

Ptusza – początki wsi sięgają XV wieku i związane są z kuźnią żelaza założoną przez Stanisława Górkę starostę ujsko – pilskiego. W 1580 roku osadę kupił sołtys z Jastrowia Kadów, który przebudował kuźnię na młyn i tartak. W 1772 roku miejscowość stała się samodzielną wsią. W 1880 roku majątek i młyn nabył kupiec szczeciński Kűhneman, który zbudował elektrownię. Dawny majątek położony jest na zach. brzegu rzeki Gwdy z parkiem i ogrodem na wsch. brzegu strugi Młynówki. Obecnie czytelny jest jego układ przestrzenny z 2 poł. XIX wieku obejmujący folwark, rządówkę, elektrownię, park, cmentarz, domy robotników folwarcznych.

Sokolna to wieś wzmiankowana w 1613 roku. W 1653 roku wieś należała do Grudzińskich, później do Grabowskich i Gorzeńskich. Po 1793 roku stał tu

kościół drewniany ewangelicki, filia Tarnówki oraz jednoklasowa szkoła ewangelicka. Wieś otrzymała kształt owalnicy rozdzielonej wiejskimi drogami na 4 bloki, z których jeden był przeznaczony na lokalizację kościoła. Obecny neogotycki, murowany kościół był wzniesiony w 1897 roku. Nieopodal kościoła jest dawna szkoła obecnie budynek mieszkalny. Na większości wewnętrznych ulic zachowane są dawne bruki. Zabudowa jest zwarta jednokondygnacyjna, murowana, kalenicowa, z wysokimi dachami.

Zachowany został jeden przekształcony budynek zespolony z budynkiem bramnym.

Węgierce – miejscowość wzmiankowana w 1637 roku. W 1789 roku był tu folwark. Wieś usytuowana wzdłuż krzyżujących się dróg z rozproszonymi budynkami przy nich usytuowanymi. W centrum wsi jest budynek dawnej szkoły z 1 ćw. XX wieku; a w części dawnej pozostałości folwarku jest duży dom szachulcowy obecnie otynkowany.

ZASOBY ZABYTEKÓW W GMINIE

TYP OBIEKTU		MUROWANY	DREWNIANY	W TYM WPISANY DO REJESTRU
1. UKŁADY URBANISTYCZNE ilość		x	x	
2. UKŁADY RURALISTYCZNE ilość	8	x	x	-
3. ZABUDOWA MIESZKALNA		119	16	
4. OBIEKTY SAKRALNE				
a) kościoły romańskie				
b) kościoły gotyckie				
c) kościoły nowożytne XVI – XVIII w.			3	3
d) kościoły XIX w. – 1945 r.		2		1
e) klasztory				
f) synagogi, bóżnice				
g) kaplice, dzwonnice, bramy, ogrodzenia inne		2	3	1
5. BUDOWNICTWO OBRONNE				
a) zamki i ich relikty				
b) miejskie mury obronne				
c) fortyfikacje nowożytne i późniejsze				
6. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ				
a) ratusze				
b) budynki adm. publ., sądy, banki, poczty		2		
c) szkoły		3		
d) leśniczówki i gajówki				
e) karczmy i zajazdy				
f) inne (remiza)		1		
7. OBIEKTY PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE				
a) zakłady przemysłowe		1		
b) dworce kolejowe z zespołami bud.		1		
c) spichrze, magazyny, stodoły		1	2	
d) młyny		1		
e) gorzelnie i browary				
f) mleczarnie				
g) kuźnie				
h) wiatraki				
i) wieże ciśnień				
j) inne (bud. gosp., oficyny)		14	1	
8. PAŁACE I DWORY		3		
9. ZESPOŁY FOLWARCZNE				
a) stodoły				
b) spichrze				
c) obory				
d) stajnie				
e) chlewnie				
f) owczarnie				
g) kuźnie				
h) wagi				
i) inne magazyny				

j) gorzelnie i browary		1		
k) inne (oficyny, domy folwarczne)		5		
10. PARKI ilość	2	x	x	1
a) altany, lodownie, inne elem. małej arch.				
b) bramy i ogrodzenia				
11. CMENTARZE		ilość		wpisanych do rejestru
a) rzymsko-katolickie		7	x	5
b) ewangelickie		8	x	2
c) prawosławne			x	
d) żydowskie			x	
e) inne (rodowe)			x	
12. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE		ilość ogółem		wpisanych do rejestru
a) grodziska		1	x	1
b) osady		125	x	1
c) cmentarzyska		6	x	
d) inne		14	x	
13. INNE				
a) zaporą z jazem		1		
b) elektrownia wodna		1		

Źródło: Raport o stanie zabytków w gminie Tarnówka – Piła, maj 2004 r.

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy Tarnówka – wpisane do rejestru zabytków (wykaz).

BARTOSZKOWO

- park dworski – 1 połowa XIX wieku, nr rej. A – 420 z dnia 12.03.1982 r.

OSÓWKA

- kościół ewangelicki obecnie rzymsko – katolicki filialny p.w. Św. Rodziny – 1798 r., nr rejestru A – 31/183 z dnia 02.04.1959 r.

- cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki – koniec XVIII wieku, nr rejestru A – 655 z dnia 08.01.1990 r.

PIECEWO

- kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki fil. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa - 1664 r., 1800 r., nr rej A – 35/184 z dnia 2.04.1959 r.

- cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki – pocz. XIX w. wieku, nr rejestru A – 658 z dnia 8.01.1990 r.

PLYTNICA

- cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki – 1859 r., nr rejestru A – 701 z dnia 17.05.1990 r.

- cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny – poł. XIX w., nr rejestru A – 660 z dnia 8.01.1990 r.

SOKOLNA

- kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki fil. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego z terenem cmentarza przykościelnego – 1896 – '97 r., nr rejestru 563/Wlkp/A z dnia 6.12.2007 r.

- cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny – poł. XIX w., nr rejestru A – 659 z dnia 8.01.1990 r.

TARNÓWKA

- kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki parafialny p.w. Nawiedzenia NMP – 1773 r., nr rejestru A – 45/185 z dnia 2.04.1959 r.

- cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki – XVI – XVIII wiek, nr rejestru A – 656 z dnia 8.01.1990 r.

- cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny – 1 poł. XIX w., nr rejestru A – 657 z dnia 8.01.1990 r.

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych wskazanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków. (Obiekty podkreślone wpisane do rejestru zabytków wyszczególnione w punkcie 3.1.)

Wykaz stan na rok 2000. Wersyfikacja obiektów ujętych w tym wykazie nastąpi podczas tworzenia gminnej ewidencji zabytków

BARTOSZKOWO

1. ZESPÓŁ DWORSKO – PARKOWO – FOLWARCZNY:

- dwór, mur., 1935,
- park, 1 poł. XIX,
- czworak, ob. dom, mur., 1 ćw. XX,
- rządówka, ob. dom Nr 1, mur., l. 20-te XX,
- kuźnia, ob. magazyn, mur., 4 ćw. XIX,
- stajnia, ob. garaże, mur., 4 ćw. XIX,
- chlewnia, mur., 4 ćw. XIX,
- dom robotników folwarcznych Nr 9, mur., 4 ćw. XIX.

2. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, pocz. XX.

OSÓWKA

3. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO OB. RZYM. – KAT. P.W. ŚW. RODZINY:

- Kościół, szach., 1798, 1893,

- b) dzwonnica, drewno, pocz. XX.
4. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKIM, pocz. XIX.
5. CMENTARZ KATOLICKI, PRZYKOŚCIELNY, nieczynny, poł. XIX.
6. FOLWARK - bud. gosp., mur., 1 ćw. XX.
7. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 10:
a) dom, mur., 1 ćw. XX,
b) budynek gospodarczy, mur., 1931.
8. DOM Nr 1, mur., 1 ćw. XX.
9. DOM Nr 4a, z bud. gosp., mur., l. 20-te XX.
10. DOM Nr 5, mur., 1 ćw. XX.
11. DOM Nr 6, mur., 1 ćw. XX.
12. DOM Nr 13, mur., l. 20-te XX.
13. DOM Nr 14, mur., pocz. XX.
14. DOM Nr 18, mur., l. 30-te XX.
15. DOM Nr 19, mur., l. 20-te XX.
16. DOM Nr 28, mur., l. 20-te XX.
17. DOM Nr 29, mur., l. 20-te XX.
18. DOM Nr 31, szach., 4 ćw. XIX.
19. DOM Nr 32, mur., l. 30-te XX.
20. DOM Nr 34, mur., 1 ćw. XX.
21. DOM Nr 35, mur., 1 ćw. XX.
22. DOM Nr 37, mur., l. 30-te XX.
23. DOM Nr 41, mur./szach., ok. poł. XIX.
24. DOM Nr 42, mur., l. 20-te XX.
25. DOM Z CZĘŚCIĄ GOSPODARCZĄ Nr 49, mur./szach., l. 20-te XX.

OSÓWKA MŁYN

26. DOM ALP, mur., 1 ćw. XX.

PIECEWO

27. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. NAJŚW. SERCA PJ, szach./drewno, 1664, 1800.
28. SZKOŁA, ob. dom Nr 22, mur., pocz. XX.
29. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł. XIX.
30. CMENTARZ KATOLICKI, PRZYKOŚCIELNY, nieczynny, pocz. XIX.
31. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 20:
a) dom, mur., pocz. XX,
b) budynek gospodarczy, mur., 1911.
32. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 31:
a) dom, szach., poł. XIX,
b) budynek gospodarczy, mur, pocz. XX.
33. DOM Nr 1, mur., 1 ćw. XX.
34. DOM Nr 3, mur., 1 ćw. XX.
35. DOM Nr 5, mur., 1 ćw. XX.
36. DOM Nr 10, mur., k. XIX.
37. DOM Nr 12, mur., pocz. XX.
38. DOM Nr 14, mur., l. 20-te XX.
39. DOM Nr 17, mur., k. XIX.
40. DOM Nr 22, mur., l. 20-te XX.
41. DOM Nr 27a, mur., pocz. XX.
42. DOM Nr 32, szach., poł. XIX.
43. DOM Nr 32b, szach., poł. XIX.
44. DOM Nr 36, mur., k. XIX.
45. DOM Nr 39, mur., pocz. XX.
46. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr

2, mur., 1925.

47. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr 4, szach., ok. poł. XIX.

48. BUDYNEK GOSPODARCZY w zagrodzie Nr 6, mur., pocz. XX.

49. BUDYNEK GOSPODARCZY w zagrodzie Nr 35, mur., 1890.

PLECEMIN

50. KAPLICA, mur., l. 20-te XX.

51. DZWONNICA, drewno, pocz. XX.

52. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:

a) dom właściciela, mur., 4 ćw. XIX,

b) obora, stajnia, ob. dom i budynek inwentarski Nr 12, mur., 4 ćw. XIX,

c) stodoła, mur., 4 ćw. XIX,

d) stodoła, drewno, 4 ćw. XIX,

e) budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX,

f) dom robotników folwarcznych Nr 14, mur., 4 ćw. XIX.

53. DOM Nr 4, mur., 1 ćw. XX.

54. DOM Nr 5, mur., 1936.

55. DOM Nr 10, mur., 4 ćw. XIX.

56. DOM Nr 17, mur., 1 ćw. XX.

57. DOM Nr 18, szach., 2 poł. XIX.

58. DOM Nr 20, mur., 4 ćw. XIX.

PLYTNICA

59. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. NAJŚW. SERCA PJ, mur., 1859.

60. CMENTARZ KATOLICKI, KOMUNALNY, czynny, poł. XIX.

61. CMENTARZ KATOLICKI, PRZYKOŚCIELNY, nieczynny, 1859.

62. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł. XIX.

63. DOM Nr 5, mur., 1 ćw. XX.

64. DOM ALP Nr 6 mur., l. 30-te XX.

65. DOM Nr 8, mur., 1 ćw. XX.

66. DOM Nr 10, mur., 1 ćw. XX.

67. DOM ALP Nr 11, mur., 1 ćw. XX.

68. STODOŁA W ZAGRODZIE Nr 3, drewno, 1 ćw. XX.

POMIARKI

69. ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY:

a) dwór, dom właściciela, Nr 9, mur., k. XIX,

b) dom robotników folwarcznych Nr 7, mur., 4 ćw. XIX,

c) dom robotników folwarcznych Nr 8, mur., 4 ćw. XIX,

d) budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX,

e) gorzelnia, Nr 14, mur., 4 ćw. XIX,

f) magazyn, mur., 4 ćw. XIX.

70. DOM Nr 1/2, mur., l. 30-te XX.

71. DOM Nr 3/1, mur., l. 30-te XX.

72. DOM Nr 5/1, mur., l.30-te XX.

73. DOM Nr 2/2, mur., l.30-te XX.

74. DOM Nr 4/1, mur., l. 30-te XX.

75. DOM Nr 6/1, mur., l. 30-te XX.

76. DOM Nr 12/2, mur., l. 30-te XX.
77. DOM Nr 15/2, mur., l. 30-te XX.

PTUSZA

78. ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWO-FOLWARCZNY Z MŁYNEM:

- a) dwór, dom dyrektora, Nr 20, mur., 4 ćw. XIX,
b) budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX,
c) rządcówka, Nr 21, mur., 4 ćw. XIX,
d) kuźnia, mur., 4 ćw. XIX,
e) obora, chlewnia, mur., 4 ćw. XIX,
f) budynek biurowo-mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX,
g) młyn, mur., 4 ćw. XIX,
h) magazyn, mur., 4 ćw. XIX,
i) dom robotników folwarcznych Nr 2, mur., 4 ćw. XIX,
j) dom robotników folwarcznych Nr 3, mur., 4 ćw. XIX,
k) dom robotników folwarcznych Nr 19, mur., 4 ćw. XIX.

79. ZESPÓŁ ELEKTROWNI WODNEJ „PTUSZA”, na rzece Gwdzie:

- a) zapora z jazem i kanałem energetycznym, mur., 1932,
b) budynek elektrowni wodnej i rozdzielni, mur., 1927-32.

80. DWORZEC PKP, mur., pocz. XX.

81. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKIM, pocz. XX.

82. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł. XIX.

83. DOM PRZY MŁYNIE, Nr 1, mur., 1884.

84. DOM Nr 1, mur., 1 ćw. XX.

85. DOM Nr 18, mur., l. 20-te XX.

86. DOM Nr 19, mur., 1884.

87. BUDYNEK GOSPODARCZY W ZAGRODZIE, mur., 1 ćw. XX.

SOKOLNA

88. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW., mur., 4 ćw. XIX.

89. SZKOŁA, mur., k. XIX.

90. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKIM, pocz. XX.

91. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, poł. XIX.

92. REMIZA STRAŻACKA, mur., l. 30-te XX.

93. DOM Nr 6, mur., 4 ćw. XIX.

94. DOM Nr 12, mur., pocz. XX.

95. DOM Nr 14, mur., 4 ćw. XIX.

96. DOM Nr 17, mur., 1937.

97. DOM Nr 43, mur., 1911.

98. DOM Nr 46, mur., 1 ćw. XX.

99. DOM Nr 49, szach., 1863.

TARNOWIEC

100. KAPLICZKA PRZYDROŻNA, mur., l. 30-te XX.

101. DOM Nr 10, mur., 1934.

102. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr

3, mur., 1 ćw. XX.

103. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr 6, mur., pocz. XX.

104. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr 9, mur., 1 ćw. XX.

TARNOWSKI MŁYN

105. ZESPÓŁ MŁYNA:

- a) młyn, mur., l. 30-te XX,
b) dom mieszkalny administratora młyna, mur., l. 30-te XX.

106. DOM Nr 3, mur., l. 30-te XX.

TARNÓWKA

107. KOŚCIÓŁ PAR. P.W. NAWIEDZENIA NMP, szach., 1773, 1894.

108. SZKOŁA, ul. Zwycięstwa 27, mur., 1 ćw. XX.

109. POCZTA, ul. Pocztowa 12, mur., 1 ćw. XX.

110. GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE, ob. Bartoszkowo - stan. 34.

111. OSADA WCZESNOŚREDNIOWIECZNA, ob. Bartoszkowo - stan.34.

112. CMENTARZ KATOLICKI, PRZYKOŚCIELNY, nieczynny, 1773.

113. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, 1 poł. XIX.

114. CMENTARZ KATOLICKI, KOMUNALNY, czynny, 1930.

ul. 2 Lutego

115. DOM Nr 6, mur., 1 ćw. XX.

ul. Niepodległości

116. DOM Nr 1, mur., 1914.

117. BUDYNEK GOSPODARCZY, w zagrodzie Nr 2, mur., 1 ćw. XX.

118. DOM Nr 3, mur., XIX/XX.

119. DOM Nr 5, mur., pocz. XX.

120. DOM Nr 6, mur., 4 ćw. XIX.

121. DOM Nr 11, mur., 1 ćw. XX.

122. DOM Nr 18, mur., l. 30-te XX.

123. DOM Nr 20, mur., pocz. XX.

124. DOM Nr 21, mur., pocz. XX.

125. DOM Nr 23, mur., pocz. XX.

126. DOM Nr 24, mur., pocz. XX.

127. DOM Nr 26, mur., pocz. XX.

128. DOM Nr 28, mur., l. 30-te XX.

129. DOM Nr 30, mur., 4 ćw. XIX.

130. DOM Nr 36, mur., k. XIX.

131. DOM Nr 43, mur., XIX/XX.

132. DOM Nr 46, mur., l. 20-te XX.

133. DOM Nr 47, mur., 4 ćw. XIX.

134. DOM Nr 56, mur., l. 30-te XX.

135. DOM Nr 60, mur., pocz. XX.

136. DOM Nr 61, mur., 4 ćw. XIX.

138. DOM Nr 62, mur., 1 ćw. XX.

139. DOM Nr 64, mur., l. 20-te XX.

140. DOM Nr 71, mur., 1 ćw. XX.

141. DOM Nr 74, mur., 4 ćw. XIX.

142. DOM Nr 81, mur., XIX/XX.
143. DOM Nr 89, mur., l. 20-te XX.

ul. Pocztowa

144. DOM Nr 2, mur., pocz. XX.
145. DOM Nr 3, mur., l. 30-te XX.
146. DOM Nr 16-18, mur., 1 poł. XIX.
147. DOM WRAZ Z BRAMĄ PRZEJAZDOWĄ Nr 26, mur., 1 ćw. XX.
148. DOM Nr 28, mur., pocz. XX.
149. DOM Nr 46, mur., pocz. XX.
150. DOM Nr 52, mur., pocz. XX.
151. DOM Nr 58, mur., ok. poł. XIX.

ul. Przedszkolna

152. DOM Nr 3, mur., l. 30-te XX.
153. BUDYNEK GOSPODARCZY, mur./drewno, l. 30-te XX.

ul. Zwycięstwa

154. DOM Nr 2, ob. siedziba Rady Gminy, mur., 1 ćw. XX.
155. DOM Nr 3, mur., k. XIX.
156. DOM Nr 6, mur., 1 ćw. XX.
157. DOM Nr 11, mur., pocz. XX.
158. DOM Nr 33, mur., l. 20-te XX.
159. DOM Nr 34, mur., 1 ćw. XX.
160. DOM Nr 35, mur., 2 poł. XIX.
161. DOM Nr 36, mur., 1 ćw. XX.
162. DOM Nr 38, mur., l. 20-te XX.
163. DOM Nr 39, mur., pocz. XX.
164. DOM Nr 43, mur., 1887.
165. DOM Nr 50, mur., 1 ćw. XX.
166. DOM Nr 55, mur., 1 ćw. XX.
167. DOM Nr 59, mur./szach., 1 ćw. XIX.
168. DOM Nr 61, mur., 1 ćw. XX.
169. DOM Nr 63, mur., 1 ćw. XX.
170. ZESPÓŁ CEGIELNI:
a) cegielnia, mur., l. 30-te XX,
b) dom przy cegielni, mur., l. 30-te XX.

WĘGIERCE

171. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 14:
a) dom, mur., 1 ćw. XX,
b) bud. gosp., mur., 1 ćw. XX.
172. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 16:
a) dom, mur., 1 ćw. XX,
b) stodoła, drewno, 1 ćw. XX.
173. ZESPÓŁ ZAGRODY Nr 20:
a) dom, szach., 3 ćw. XIX,
b) spichlerz, mur., 1 ćw. XX.
174. DOM Nr 1, mur./szach., k. XIX.
175. DOM Nr 2, mur., l. 30-te XX.
176. DOM Nr 5, szach., 1 ćw. XX.
177. DOM Nr 6, mur./szach., pocz. XX.
178. DOM Nr 9, mur./szach., 1 ćw. XX.
179. DOM Nr 20, szach., 3 ćw. XIX.
180. DOM, bez n-ru (za wsią), mur., 1 ćw. XX.

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków rucho-

mych na terenie gminy (wpisane do rejestru zabytków – wykaz zespołów zabytków ruchomych).

- TARNÓWKA, kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP

Z wyposażenia kościoła do rejestru zabytków wpisany jest barokowy ołtarz główny pod numerem 784 B decyzją z dnia 15.06.1983 r.

PIECEWO, kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Z wyposażenia kościoła do rejestru zabytków wpisany jest późnobarokowy ołtarz główny oraz dzwon – pod numerami 782 B, 783 B decyzją z dnia 15.06.1983 r.

3.4. Krajobraz kulturowy (obszarowe wpisy do rejestru zabytków, parki kulturowe, parki krajobrazowe – wykaz).

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3, pkt. 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W celu jego ochrony oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej cytowana wyżej ustawa przewiduje ochronę poprzez wpis do rejestru zabytków cennych kulturowo struktur przestrzennych – układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz krajobrazów kulturowych (art. 6 ust. 1, pkt. 1 lit. a i b). Ochrona krajobrazu kulturowego powinna być komplementarna dla form ochronnych krajobrazu przyrodniczego wynikających ze stosownych przepisów o ochronie przyrody.

Obszar gminy Tarnówka posiada w swoich granicach terytorialnych obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, który obejmuje około 47,6% ogólnej powierzchni gminy.

Gmina Tarnówka na swoim terenie nie posiada obszarowych wpisów do rejestru zabytków.

3.5. Zabytki archeologiczne.

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Zabytek archeologiczny, to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem (art. 3 pkt. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Zabytki archeologiczne są częścią dziedzictwa kulturowego. Na zasób zabytków archeologicznych składają się zarówno tzw. stanowiska archeologiczne – warstwy kulturowe i obiekty archeologiczne, jak i ruchome zabytki z nich pochodzące i skarby. Europejska konwencja o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego uznaje je jako źródło „zbio-

rowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych”.

Na terenie gminy Tarnówka znajdują się 2 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

MIEJSCOWOŚĆ	OBSZAR AZP	OBIEKT	STAN ZACHOWANIA
Bartoszkowo, stan. 10	33-27/33	grodzisko	1
Bartoszkowo, stan. 11	33-27/34	osada	4

Legenda

1) stan zachowania dobry, nie wymagający żadnych zabiegów konserwatorskich

4) wymagają badań sondażowych w celu ustalenia stanu zachowania substancji zabytkowej

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej.

Na terenie gminy zarejestrowano 1 stanowisko archeologiczne o własnej formie krajobrazowej grodziska

MIEJSCOWOŚĆ	OBSZAR AZP	OBIEKT
Bartoszkowo, stan. 10	33-27/33	grodzisko

3.5.3. Zestawienie liczbowe zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótką analizą chronologiczną (opis koncentracji stanowisk archeologicznych – uwarunkowania fizjograficzne).

Podstawową i wiodącą metodą ewidencjonowania stanowisk archeologicznych jest ogólnopolski program badawczo-konserwatorski Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP). Systematyzuje dotychczasowy zasób wiedzy o rozpoznaniu archeologicznym terenu, poprzez obserwację archeologiczną terenu oraz uwzględnianie informacji zawartych w archiwach, zbiorach muzealnych, instytucjach i publikacjach. Należy jednak pamiętać, że zbiór dokumentacji

AZP, reprezentujący ewidencję zasobów archeologicznych, jest otwarty i ciągle uzupełniany w procesie archeologicznego rozpoznania terenu. Do zbioru włączane są informacje o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, a także wszystkie bieżące informacje weryfikujące lub uzupełniające dotychczasowe dane. W ten sposób dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie.

Poniższa tabela prezentuje zasoby archeologicznego dziedzictwa kulturowego na terenie miasta i gminy Tarnówka

GMINA TARNÓWKA							
Kategorie faktów osadniczych w obrębie stanowisk							
Grodziska	Cmentarzyska płaskie	Cmentarzyska kurhanowe	Osady	Punkty osadnicze	Ślady osadnicze	Inne	Ogólna ilość stan. archeol.
1	6	-	14	46	65	14	146

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy Tarnówka wiążą się z środkowym okresem epoki kamienia - mezolitem (około 8300-4300 p.n.e). Była to ludność zbieracko-łowicka prowadząca traperski typ gospodarowania.

Wyraźniejsze pozostałości po osadnictwie pochodzą z młodszej epoki kamienia, to jest neolitu (4300-1700 p.n.e.). Z różnych stanowisk z tego okresu pochodzą krzemienne i kamienne narzędzia pracy.

Intensywne osadnictwo na tych terenach związane jest z ludnością kultury łużyckiej, której rozwój przypada na okres 1200-500 p.n.e. Wielkopolskę pokrywała w tym czasie gęsta już sieć osadnicza tej kultury. Na przełomie epoki brązu i żelaza (650-500 p.n.e.) pojawiła się tutaj ludność kultury pomorskiej

przemieszczającej się z Pomorza do Wielkopolski.

Mniej danych posiadamy na temat osadnictwa z młodszego okresu przedrzymskiego (II-I w. p.n.e.). Podstawowe informacje na temat osadnictwa w tym okresie dostarczyły nam badania realizowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Wyraźny wzrost osadnictwa notuje się na tych terenach na początku wczesnego okresu rzymskiego. Związane jest to z pojawiającym się tutaj osadnictwem ludności kultury wielbarskiej napływającej z Pomorza Wschodniego do Wielkopolski Północnej. Schyłek osadnictwa kultury wielbarskiej przypada na przełom II i III w. n.e., co wiąże się z odpływem ludności tej kultury w stronę Morza Czarnego. W późniejszym okresie rzymskim i wędrówek ludów (III-VI

w. n.e.) na omawianym terenie pojawia się ludność kultury przeworskiej.

W VIII w. nastąpił rozwój osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Na uwagę zasługuje grodzisko w Tarnówce. Rozwój osadnictwa grodowego wpłynął na przemianę osadnictwa otwartego. Było to podstawą do kształtowania się wczesnoplemiennych, a później wczesnopiastowskich struktur osadniczych.

Osadnictwo w czasach nowożytnych na tych terenach śledzić możemy głównie poprzez źródła archeologiczne pochodzące z penetracji powierzchniowych wykonywanych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski.

Wschodnia część gminy Tarnówka znajduje się w obrębie Pojezierza Krajeńskiego, zachodnia część – w dolinie rzeki Gwdy. Najbardziej intensywne osadnictwo pradziejowe skupia się nad bezimennym strumieniem przepływającym w kierunku północ – południe pomiędzy wsiami Osówka i Piecewo, wąską doliną, wśród wysokich piaszczystych pagórków. Nad nim też znajduje się grodzisko w Bartoszkowie (d. Tarnowka) z siecią powiązanych z nim wczesnośredniowiecznych osad. Na omawianym obszarze szczególnie dużo stanowisk pochodzi z epoki kamienia - obozowisk mezolitycznych lub

łączonych z kulturami z przełomu mezolitu i neolitu. Są to stanowiska rozłożone na terasach wyższych wzdłuż wspomnianego ciek wodnego na odcinku od Osówki do wsi Węgierce. Wśród licznych tutaj na powierzchni krzemienia narzutowego znajdują się duże ilości narzędzi i półsurowca krzemienno-

Uwagę zwraca osadnictwo ludności kultury łużyckiej i pomorskiej oraz z okresu wpływów rzymskich. Stanowiska z okresu wczesnego średniowiecza skupiają się głównie wokół grodziska w Bartoszkowie, są to atrakcyjnie położone osady, z licznym materiałem ceramicznym na powierzchni. Cały ten zespół stanowisk wczesnośredniowiecznych łącznie z bardzo dobrze zachowanym grodziskiem nizinnym w Bartoszkowie tworzył w omawianym okresie silną grupę plemienną egzystującą najbliżej pradoliny Gwdy.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

4.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków

4.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	STAN ZACHOWANIA
BARTOSZKOWO	Park	3
OSÓWKA	Kościół p.w. Św. Rodziny	2
	Cmentarz przykościelny	2
PIECEWO	Kościół p.w. NSPJ	3
	Cmentarz przykościelny	3
PŁYTNICA	Cmentarz przykościelny	3
	Cmentarz ewangelicki	3
SOKOLNA	Kościół fil. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z cmentarzem przykościelnym	3
	Cmentarz ewangelicki	2
	Kościół p.w. Nawiedzenia NMP	3
TARNÓWKA	Cmentarz przykościelny	3
	Cmentarz ewangelicki	2

LEGENDA:

1. Bardzo zły
2. Zły
3. Dostateczny
4. Dobry
5. Bardzo dobry

- Park dworski w Bartoszkowie założony został w 1 połowie XIX wieku jako krajobrazowy, geometryczny. Park znajduje się w granicach z końca XIX wieku i początku XX wieku. Na jego terenie zlokalizowany jest dawny dwór z połowy XIX wieku przekształcony w latach 30 – tych XX w. Na podstawie stanu istniejącego zakłada się, że zachowały się następujące elementy układu przestrzennego: mur ogrodzeniowy od strony wschodniej i południowo – wschodniej; droga dojazdowa do dworu; w/w dwór; dwa stawy; dwie polany; fragment regularnych

układów alejowo – szpalerowych; regularne rzędowe nasadzenia kasztanowców i wierzby; drzewostan parku. Do parku włączono wtórnie pierwotny sad z roku 1891 kwatery od północy i północnego zachodu. Wszystkie inne elementy dawnego układu uległy zatarciu i zniszczeniu. Nie uległ zmianie podstawowy skład gatunkowy zadrzewienia.

- Kościół ewangelicki obecnie rzymsko – katolicki filialny p.w. Św. Rodziny w Osówce zbudowano w roku 1798, w roku 1893 przeprowadzono jego remont. Do lat powojennych zachowało się zewnętrzne oszalowanie ścian dylami drewnianymi. Obiekt obecnie znajduje się w bardzo złym stanie technicznym i został wyłączony z użytkowania dnia 7 września 2000 r. decyzją Inspektora Nadzoru Budowlanego z uwagi na zagrożenie dla osób przebywających w jego pobliżu. Konieczne jest niezwłoczne podjęcie prac ratowniczych kościoła na podstawie eksperty-

zy stanu technicznego opracowanej przez uprawnioną osobę. We wrześniu 2001 r. na zlecenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Pracowni Konserwacji Zabytków w Poznaniu Sp. z o.o. opracowały „Ekspertyzę techniczną dotyczącą konstrukcji drewnianej budynku kościoła wraz z programem robót”.

- Cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki w Osówce założony został pod koniec XVIII wieku. Na jego obszarze w części południowej wzniesiono w roku 1798 szachulcowy kościół ewangelicki obecnie filialny p.w. Św. Rodziny. W południowo – zachodnim narożniku usytuowana jest drewniana dzwonnica. Układ regularny, granice czytelne, nagrobki usunięte, drzewostan zredukowany. Zachowały się jedynie pojedyncze drzewa.

- Kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki fil. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Pieciewie wzniesiono jako luterański w konstrukcji szachulcowej prawdopodobnie w 1664 r. („INRI AD 1664” – napis na chorągiewce na wieży) a w roku 1800 najprawdopodobniej przebudowano go z wykorzystaniem niektórych starszych elementów. Kościół po przeprowadzonym w latach 1992 – 2003 remoncie znajduje się w stanie dostatecznym. W roku 2007 r. na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu został opracowany przez dr inż. Piotra Rappa projekt budowlano – konserwatorski remontu konstrukcji kościoła.

- Cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki w Pieciewie założony został na początku XIX wieku (informacja z karty ewidencyjnej cmentarza) jednakże z uwagi na wcześniejsze datowanie powstania kościoła przypuszczać można, iż cmentarz ten został założony w wieku XVII. Na jego obszarze centralnie usytuowany szachulcowy kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Układ regularny, granice czytelne, nagrobków brak, drzewostan zredukowany. Zachowały się jedynie pojedyncze drzewa wzdłuż muru.

- Cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki w Płytnicy złożony jest z dwóch części – przykościelnej ogrodzonej drewnianym płotem z centralnie usytuowanym murowanym kościołem i drewnianą dzwonnica założony w 1859 r. oraz z terenu przy pomniku po zachodniej stronie kościoła z centralnie usytuowanym pomnikiem poległych w I wojnie światowej i licznym drzewostanem. Układ regularny. Czytelne granice cmentarza przykościelnego i otwarty układ przestrzenny otoczenia pomnika poległych. Nagrobków brak, drzewostan w pierwotnym układzie – rzędy lip, szpaler świerków i murawa.

- Cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny w Płytnicy założony w połowie XIX wieku, od roku 1945 nieczynny. Najstarsze nagrobki z lat 1868, 1887 oraz 1932. Ponadto zachowały się także liczne mogiły. Układ regularny, czytelny kwaterowo – alejowy z rzędownym układem nagrobków i mogił. Nagrobki na cmentarzu zdewastowane, ogólnie teren zaniedba-

ny.

- Kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki fil. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sokolnej Pierwszy kościół istniał już w 1653 r. i był w posiadaniu protestantów i został spalony podczas zamieszek religijnych. Wybudowano nowy kościół w 1822 roku, który również spłonął w roku 1893. Obecny kościół wzniesiono w latach 1896 - '97 w stylu neogotyckim. Zbudowany został dla miejscowej społeczności ewangelików. Po II wojnie światowej przeszedł w ręce katolików i poświęcony został 8 grudnia 1947 roku odkąd pełni funkcję filialnego kościoła katolickiego. Na cmentarzu przykościelnym znajduje się krzyż żeliwny z 1854 r., a w latach 60 – tych XX w. znajdował się obok podobny z 1848 r. Stan techniczny budynku kościoła dostateczny. Należałoby zbadać rysy w górnej partii wieży celem oceny przyczyn pojawienia się tego rodzaju spękań oraz ustalenia metody ich likwidacji. Równocześnie należy przeprowadzić ocenę zawilgocenia ścian w elewacji północnej oraz sposób osuszenia budynku i likwidację pokrywającego tę elewację omszenia. Ponadto konserwacji wymaga oszklenie niektórych partii okien oraz malowidła w oknie prezbiterialnym.

- Cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny w Sokolnej założony w połowie XIX wieku, od roku 1945 nieczynny. Najstarsze nagrobki z lat 1865 – 1893. Ponadto zachowały się także mogiły oraz fundamenty muru ogrodzeniowego. Układ regularny, czytelny dwukwaterowy z czytelnym układem pojedynczych mogił. Drzewa w układzie alejowym i rzędownym przy ogrodzeniu. Nagrobki na cmentarzu zdewastowane, drzewostan zredukowany, liczne samosiewny, ogólnie teren zaniedbany.

- Kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki parafialny p.w. Nawiedzenia NMP w Tarnówce. Pierwszy kościół zbudowano w Tarnówce wkrótce po lokacji wsi w 1582 r. jako luterański. Spalił się on w roku 1701 i został odbudowany w 1705. W 1732 kościół zburzono. Niemal natychmiast po I rozbiórce zbudowano obecny szachulcowy kościół w roku 1773. Kościół odnawiano w latach: 1815, 1867, 1894 i 1914. 26.06.1945 r. kościół przejęli katolicy, poświęcenie miało miejsce 3.07.1945 r. Parafie zaś erygowano 1.06.1951 r. Obiekt znajduje się ogólnie w stanie dostatecznym. Wieża po przeprowadzonym w 2004 r. remoncie polegającym na wymianie deskowania górnej kondygnacji wieży, wymianie drewnianych żaluzji oraz pokrycia hełmu jest w stanie dobrym. Na elewacjach kościoła głównie północnej w partii przyziemia widoczne zawilgocenia oraz występujące na ścianach i belkach mchy. Wokół kościoła przy samym cokole ułożony szeroki chodnik z płytek betonowych. Widoczne zawilgocenia łącznie z mchem na całej wysokości północnej części zachodniej elewacji szczytowej. Pokrycie dachowe wraz z rynnami i opierzeniami w stanie zadawalającym.

- Cmentarz przykościelny ewangelicki, obecnie rzymsko – katolicki w Tarnówce założony został w

roku 1773 (informacja z karty ewidencyjnej cmentarza) jednakże z uwagi na wcześniejsze datowanie powstania pierwszego kościoła przypuszczać można, iż cmentarz ten został założony w 2 połowie XVI wieku. Na jego obszarze centralnie usytuowany szachulcowy kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP. Układ regularny, granice czytelne, nagrobków brak, drzewostan zachowany w ok. 50% w formie pojedynczych drzew w rzędzie przy murze ogrodzeniowym. Teren zadbane.

- Cmentarz ewangelicki, ob. nieczynny w Tarnówce założony w 1 połowie XIX wieku, obecnie nieczynny. Najstarsze nagrobki z lat 1876 i 1891. Ponadto zachowały się liczne mogiły oraz fundamenty muru ogrodzeniowego. Układ regularny alejowo – kwaterowy z czytelnymi pierwotnymi granicami oraz orientacja mogił w czytelnym układzie rzędów. Drzewa w układzie alejowy, szpalerowym i grupowym. Nagrobki zniszczone, drzewostan zredukowany, obszar ogólnie zaniedbany.

Wszystkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków po uprzednim uzgodnieniu ich zakresu w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków.

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych w gminie Tarnówka.

a) wpisanych do rejestru zabytków:

- TARNÓWKA, kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP

Stan zachowania ołtarza wpisanego do rejestru zabytków jest dobry – został poddany konserwacji w 2007 r., która była dofinansowana z budżetu Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Poza tym w kościele znajdują się inne zabytkowe elementy wyposażenia ujęte w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – m. in. neogotycki prospekt organowy i kropielnica oraz dzwon z 1927 r. Stan zachowania przedmiotowych obiektów jest ogólnie dobry (malatura prospektu organowego wtórna).

- PIECEWO, kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Ołtarz znajduje się w stanie dostatecznym – jest przemalowany, obecna warstwa malarska niewłaściwa, zniekształca walory zabytkowe obiektu. Wskazana jest konserwacja ołtarza, która przywróci jego pierwotny wygląd.

Poza ww. obiektami w kościele znajdują się zabytkowe elementy wyposażenia ujęte w ewidencji WWKZ – to m.in. ambona, kropielnica, prospekt organowy. Obiekty te znajdują się w stanie dostatecznym (są przemalowane).

b) ujętych w ewidencji zabytków WWKZ

- OSÓWKA, kościół filialny p.w. Św. Rodziny

Wyposażenie, w skład którego wchodzi m.in. ołtarz, ambona, prospekt organowy, drobne elementy rzeźbiarskie, komplet ławek. Stan zachowania ww. elementów – dostateczny – warstwa malarska wtórna.

- PŁYTNICA, kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Pojedyncze elementy wyposażenia – obraz, świecznik wiszący. Stan zachowania obrazu zły – warstwa malarska pociemniała, miejscami uszkodzona.

- SOKOLNA, kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego

Zespół wyposażenia z końca XIX w., obejmujący krucyfiks, ambonę, chrzcielnicę, prospekt organowy, komplet ławek, oszklenie witrażowe. Stan wyposażenia ogólnie dostateczny (ławki, ambona, chrzcielnica przemalowane, malowidło na szkle w oknie prezbiterium bardzo zniszczone – farba starta niemal na całej powierzchni).

4.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków, ujawnione głównie podczas badań AZP, stanowią podstawową i najliczniejszą grupę, która składa się na archeologiczne dziedzictwo kulturowe. Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych.

W myśl art. 6 pkt. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece.

Aktualnie zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są inwestycje budowlane i przemysłowe, nielegalna eksploatacja piasek i żwirowni. Istotne zagrożenie dla zachowania substancji zabytkowej stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głęboka orka. Niektóre zagrożenia pojawiły się w ciągu ostatnich lat, jak na przykład działalność tzw. poszukiwaczy skarbów z wykrywaczami metali, których rozmiarów nie potrafimy ocenić. Działalność ta szczególnie zagraża cmentarzyskom zlokalizowanym na terenie gminy. Wiele zagrożeń wynika z przyspieszonego rozwoju gospodarczego – jak już wspomniano użycie ciężkiego sprzętu w rolnictwie, rozwój budownictwa na obrzeżach miast, budowa dróg. A zatem podstawowym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz nawarstwień kulturowych są wszelkie inwestycje związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, które wymagają prowadzenia prac

ziemno-budowlanych.

Szczególną ochroną należy objąć pradziejowe, średniowieczne i nowożytnie nawarstwienia kulturowe w obrębie historycznej zabudowy Tarnowski.

Aby zapobiec zniszczeniu stanowisk archeologicznych, prace ziemne prowadzone w strefie ochrony stanowisk archeologicznych wymagają prowadzenia prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Jest to szczególnie ważne podczas takich inwestycji jak budowa obwodnic, dróg, zbiorników retencyjnych, kopalń kruszywa, gdyż inwestycje te z uwagi na szerokopłaszczyznowy charakter prac ziemnych, w bezpowrotny sposób niszczą substancję zabytkową i obiekty archeologiczne.

Przebudowa układów urbanistycznych, ruralistycznych i założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie epizodów osadniczych na tym terenie. Pozwalają skorygować, uszczegółowić i potwierdzić dane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwi uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców.

Zagrożeniem dla dziedzictwa archeologicznego jest też rozwój turystyki zwłaszcza nad rzekami, jeziorami i w obszarach leśnych. Tereny te atrakcyjne pod względem rekreacyjnym obecnie, często były również okupowane przez ludzi w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Dostęp do wody, który stanowił podstawę egzystencji osadniczej umożliwiał tworzenie niezwykle licznych osad o metryce sięgającej od epoki kamienia po czasy nowożytne.

Rozwój przemysłu, turystyki, budownictwa mieszkaniowego, może stanowić istotne zagrożenie dla zabytków archeologicznych, dlatego ważne jest wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich określonych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie.

a) nieruchomości

Na terenie gminy Tarnówka występuje 16 zewidencjonowanych zabytkowych cmentarzy w tym 8 wpisanych do rejestru zabytków. W gminie występuje 1 dawny katolicki cmentarz a pozostałe 15 to cmentarze ewangelickie. Jest to najbardziej zagrożony pod względem konserwatorskim obszar. Cmentarze te w przeważającej większości są nieczynne i nie zagospodarowane, więc ulegają postępującej degradacji. Wiele z nich jest nieogrodzonych stąd pozostałości starych nagrobków i metalowych krat z uwagi na łatwy dostęp oraz na zarośnięcie samosiejkami i licznymi krzewami są zagrożone kradzieżą

Gmina Tarnówka oprócz pojedynczych, cząstkowych miejscowych planów zagospodarowania prze-

strzennego nie posiada ogólnego planu będącego prawem miejscowym. Fakt ten z punktu widzenia ochrony konserwatorskiej jest istotnym zagrożeniem dla zabytków nieruchomości figurujących w ewidencji WWKZ. Bowiem ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy jest jedną z czterech form ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Pozostałe - wpis do rejestru zabytków, dotyczy nielicznej grupy obiektów w gminie Tarnówka zaś uznanie za pomnik historii i utworzenie parku kulturowego, obecnie gminy nie dotyczy. Brak szczegółowych zapisów dotyczących ochrony historycznych założeń ruralistycznych, zespołów folwarcznych, wspomnianych wyżej cmentarzy i parków nie wpisanych do rejestru zabytków oraz pojedynczych obiektów architektury spowodować może nieodwracalne, daleko idące przekształcenia przestrzenne, kubaturowe, materiałowe oraz architektoniczne krajobrazu kulturowego gminy. Znacznym zagrożeniem dotyczącym układów ruralistycznych, folwarcznych oraz pojedynczych obiektów architektury znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków jest degradacja zabytkowej substancji spowodowana wymogami współczesnej cywilizacji. Wymiana historycznej tkanki budynków w postaci oryginalnych drewnianych stolarek okiennych i drzwiowych, ceramicznego pokrycia dachowego, a także pozbawianie budynków ich pierwotnych dekoracji architektonicznych negatywnie wpływa nie tylko na same obiekty, ale także na zabytkowe wnętrza miejscowości. Zagrożenia te związane są nie tylko z wymianą stolarek okiennych i drzwiowych, ale także powiązane niejednokrotnie z powiększeniami otworów okiennych bądź ich zamurowaniami, a także niekontrolowanymi rozbudowami zniekształcając w ten sposób zabytkowy wizerunek zabudowy poszczególnych miejscowości.

b) archeologicznych

- Przebudowa drogi gminnej w Tarnówce
- Budowa sieci wodociągowej w miejscowości, Tusza, Płytnica, Plecemin
- Budowa oczyszczalni przyzagrodowych w Płatnicy
- Budowa oczyszczalni przyzagrodowych w Ptu-szy
- Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolna
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sokolna
- Naprawa systemu melioracji na terenie gminy Tarnówka
- Budowa hali sportowej w miejscowości Tarnówka
- Rozwój bazy rekreacyjno – sportowej w dorze-czu Gwdy

4.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (wynikająca ze studium ochrona

zabytków nieruchomych i dziedzictwa archeologicznego).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnówka zostało przyjęte uchwałą Nr IX/54/07 Rady Gminy Tarnówka z dnia 27 września 2007 r.

W rozdziale II zatytułowanym „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” w podrozdziale 6 – „Uwarunkowania środowiska Kulturowego” zawarto rys historyczny Tarnówki oraz poszczególnych miejscowości gminy. Na załącznikach graficznych wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej dla następujących miejscowości: Osówka, Piecowo, Sokolna, Tarnówka. Dla tych miejscowości określono następujące wytyczne:

„Układ wsi do zachowania – graficznie wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ wsi wraz z zabudową.

W strefie ochrony konserwatorskiej obejmującej historyczny układ wsi ochroną objęte są starożytne, średniowieczne i nowożytne nawarstwienia kulturowe. Prace ziemne wymagają uzgodnienia i uzyskania wskazań WKZ.

Do zachowania objekty wpisane do rejestru zabytków.

Na prace przy w/w obiektach: remontowo – budowlano – konserwatorskie, wycinki drzew, nowe nasadzenia zieleni, grodenie, podziały, budowę obiektów kubaturowych należy uzyskać pozwolenie WUOZ.

Także objekty ujęte w ewidencji zabytków należy utrzymać w dobrym stanie technicznym zachowując ich bryłę, historyczne podziały stolarek okiennych i drzwiowych i pokrycie dachu. Wszelkie prace dotyczące zmiany formy zewnętrznej winny być zaopiniowane przez WUOZ.

Nowa zabudowa winna nawiązywać do cech architektury lokalnej w zakresie skali, bryły i usytuowania obiektu na działce.”

Dla pozostałych miejscowości i ich historycznej zabudowy zawarto zapisy zobowiązujące do utrzymania zarówno obiektów architektury jak i cmentarzy oraz parków znajdujących się w ewidencji zabytków w dobrym stanie. Wskazano także, że wszelkie prace przy tych obiektach należy opiniować w WUOZ.

Ponadto ujęto zapisy, iż na terenach zabytkowych cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków oraz na obszarze parku wpisanego do rejestru zabytków na wszelkie prace należy uzyskać pozwolenie WUOZ: m.in. prace porządkowe, wycinki lub dosadzanie drzew, grodenie, podziały, budowa obiektów kubaturowych lub małej architektury.

W dalszej części podrozdziału 6 wyznaczono

„Wnioski konserwatorskie wynikające z cech środowiska kulturowego oraz prawnej ochrony dóbr kultury.

Uwarunkowania kulturowe są wynikiem występowania na danym obszarze wartościowych zasobów kulturowych oraz wymagań w zakresie ochrony

konserwatorskiej w stosunku do dziedzictwa kulturowego. Dziedzictwo kulturowe obejmuje historyczne układy przestrzenne, zabytkowe zespoły i objekty architektury, budownictwa, przemysłu i techniki, założenia zieleni uporządkowanej (parki, cmentarze) i zabytki archeologiczne. Najistotniejsze uwarunkowania kulturowe podlegają ochronie prawnej z mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z dnia 17.09.2003 r. poz. 1568). Podstawowym narzędziem do prowadzenia prawnej ochrony dóbr kultury jest rejestr zabytków, w którym na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisywane są dobra kultury nieruchome i ruchome. Objekty architektury wpisane do rejestru zabytków objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z ww. Ustawy oraz innych aktów prawnych.

Wszelkie prace remontowe, zmiany funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnej zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W przypadku zabytków architektury i budownictwa niedopuszczalne jest zwłaszcza: nadbudowanie obiektów, powiększanie ich bryły przez dobudówki, zmiana konstrukcji dachu i pokrycia dachowego, zmiana wielkości i liczby otworów okiennych i drzwiowych oraz zmiana wyglądu elewacji. Szczególnej ochronie podlega istniejący detal architektoniczny: gzymsy, fryzy, opaski okienne i drzwiowe oraz inne elementy zdobione, a także dawna stolarka okienna i drzwiowa.

Na terenach zabytkowych założeń zieleni (parki, cmentarze) wszelkie inwestycje, prace porządkowe, wycinki drzew, ogrodenie itp. można przeprowadzić również po uprzednim uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody. Teren zabytkowych założeń zieleni należy zachować w granicach historycznych, nie dzielić obszarów na działki użytkowe i starać się zachować całość jako jedną własność. Aleje i szpalery konserwować odtwarzając i uzupełniając ubytki zieleni tymi samymi gatunkami drzew.

Pomocniczym narzędziem do prowadzenia ochrony dóbr kultury jest ewidencja zabytków. Zawiera ona wykazy obiektów wartościowych, które z różnych przyczyn nie zostały wpisane do rejestru zabytków. Objekty wpisane do ewidencji zabytków podlegają również ochronie konserwatorskiej. Ilość wpisów do ewidencji świadczy o bogactwie kulturowym regionu, o potrzebach badawczych na danym terenie.

W przypadku obiektów historycznych objętych ochroną konserwatorską będących w ewidencji należy również zasięgnąć opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który określi dopuszczalność prowadzonych prac, ich zakres i zalecaną formę architektoniczną. Dla budynków ujętych w ewidencji, a nie wpisanych do rejestru zabytków dopuszcza się wymianę zabudowy w przypadku, gdy jest to uzasadnione względami planistycznymi lub technicznymi po uprzednim uzyskaniu akceptacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Przekształcenia obszarów zurbanizowanych na terenie gminy Tarnówka powinny zachować właściwą skalę i charakter zabudowy. Forma architektoniczna nowych zagród oraz rozbudowa już istniejących nie powinna stanowić elementu dysharmonijnego lecz nawiązywać do tradycyjnej wiejskiej architektury, a więc domu nakrytego dachem dwuspadowym.

Wiejska architektura powinna harmonizować z krajobrazem rolniczym i chronić jego pejzaż.

Ponadto w studium wymienione zostały wszystkie obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy wraz z grodziskiem wczesnośredniowiecznym i osadą wczesnośredniowieczną znajdującymi się na terenie m. Bartoszkowo wpisanymi do rejestru zabytków. W dalszej części wymienione zostały obiekty znajdujące się w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Prezentowano także

„Wnioski wynikające z archeologicznej ochrony konserwatorskiej” w następujący sposób:

„Na terenie gminy Tarnówka ochroną konserwatorską objęte są stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz zewidencjonowane stanowiska archeologiczne. Ich zasięg naniesiony na mapy (rysunek studium w skali 1:250000) jest orientacyjny i może obejmować tereny w sąsiedztwie, stąd operuje się pojęciem stref ochrony stanowisk archeologicznych.

Do rejestru zabytków wpisane są:

1. grodzisko średniowieczne w obrębie Bartoszkowo nr w rejestrze 341/652 z 20.12.1967 r. (stanowisko 34 na arkuszu AZP. naniesione na rysunek studium w skali 1:25000).

2. osada średniowieczna w obrębie Bartoszkowo nr w rejestrze 342/653 z 20.12.1967 r. (stanowisko 4 na arkuszu AZP naniesione na rysunek studium w skali 1:25000).

Na obszarach występowania stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje całkowity zakaz zabudowy, inwestycji ziemnych oraz innych form działalności naruszającej substancję zabytkową. Wszelka działalność związana z porządkowaniem lub zmianą sposobu użytkowania terenu wymaga uzyskania szczegółowych wytycznych WKZ. Te stanowiska są naniesione na rysunek Studium w skali 1:25000.

Cały teren gminy Tarnówka został rozpoznany pod względem ochrony zabytków archeologicznych. Wszystkie stanowiska archeologiczne znajdujące się w ewidencji WKZ zostały objęte ochroną konserwatorską. Zasięg stanowiska określony na podstawie badań powierzchniowych nie może dokładnie odpowiadać występowaniu śladów pradziejowego osadnictwa pod ziemią, stąd na mapach oznaczono strefy ochrony stanowisk archeologicznych.

Na obszarze strefy istnieje wymóg uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich zamierzeń inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, celem okre-

ślenia obowiązującego inwestora koniecznych prac archeologicznych.

Na rysunku Studium w skali 1:25000 oznaczono strefy ochrony stanowisk archeologicznych.”

W rozdziale III „Cele strategiczne rozwoju gminy” w podpunkcie 3 jednym z zadań gminy wymieniono ochronę prawną zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Ponadto w studium wymieniono obszary, dla których gmina w najbliższym czasie zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Są to w pierwszej kolejności następujące miejscowości: Tarnówka, Płytnica, Plecemin i Ptusza. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego realizowane będzie zgodnie z ustaleniami studium z uwzględnieniem przepisów prawnych obowiązujących w czasie ich sporządzania.

W dalszej części studium w rozdziale V „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” określono ochronę krajobrazu kulturowego w następujący sposób:

„Coraz częściej w metodach ochrony konserwatorskiej odchodzi się od wyłącznej ochrony tzw. zabytków nieruchomych dążąc również do zachowania i ochrony szeroko rozumianych walorów krajobrazu danego terenu. Krajobraz kulturowy obejmujący obszary i struktury przestrzenne integralnie związane z obiektami zabytkowymi stanowi istotny element tożsamości, świadczący o ciągłości działalności i dorobku lokalnej społeczności. Ochrona krajobrazu kulturowego powinna polegać głównie na zachowaniu zabytkowego stanu istniejącego oraz na zasadzie kontynuacji cech przestrzennych decydujących o wartości danego układu urbanistycznego, jego kompozycji i zabudowy. Znacząca dla tożsamości krajobrazu kulturowego pozostaje również ochrona krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem. Ochrona ta w praktyce dotyczy zachowania historycznej formy i sposobu użytkowania takich terenów jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alej szpalerów, grobli i stawów, przebiegu cieków wodnych.

Na terenie gm. Tarnówka mamy 13 obiektów świadczących o długiej historii tych terenów. Są to:

1. 3 kościoły o konstrukcji szachulcowej: Tarnówka, Osówka, Piecewo
2. 7 cmentarzy: Osówka, Piecewo, Płytnica – 2 obiekty Tarnówka 2 obiekty, Sokolna
3. grodzisko i osada wczesnośredniowieczne obręb Bartoszkowo stary 34, dawniej Tarnówka
4. 1 park w Bartoszkowie.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie WUOZ na wszelkie prace remontowe – budowlano – konserwatorskie. Dla założenia parkowego i cmentarzy podobnie uzyskać pozwolenie WUOZ na prace porządkowe, grodzeenie, wycinki i nasadzenie drzew, lokalizację nowych

objektów kubaturowych, podziały gruntów itp..

Obiekty te winny zachować swą historyczną formę wraz z gabarytami, kształtem i pokryciem dachu, detalem architektonicznym.

Podstawa prawna art. 6, 7, 19, 36 Ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dziennik Ustaw z dn. 17.09.2003, poz. 1568) oraz przepisy Prawa Budowlanego.

Niezwykle znaczący dla krajobrazu kulturowego gminy Tarnówka pozostaje również fakt występowania dużej liczby historycznych zabudowań wiejskich objętych ochroną konserwatorską. Zabudowa zurbanizowana i rozproszona pozostaje zawsze w ścisłym związku z otoczeniem tworząc przestrzeń kulturowo - krajobrazową. Dlatego też istotą przekształceń obszarów zurbanizowanych na terenie gminy Tarnówka powinno być zachowanie właściwej skali i charakteru zabudowy. Forma architektoniczna projektowanych nowych zagród oraz rozbudowa już istniejących nie powinna stanowić elementu dysharmonijnego; poddana szczególnym zasadom kształtowania powinna nawiązywać do tradycyjnej wiejskiej architektury, do historycznego typu niskiego domu nakrytego dachem dwuspadowym. Wiejska architektura powinna harmonizować z przestrzenią krajobrazu rolniczego i chronić jego pejzaż.

Na terenie wsi TARNÓWKA, OSÓWKA, PIECEWO, SOKOLNA wyznaczono graficznie strefy ochrony konserwatorskiej, obejmujące historyczne układy wsi, mające na celu zachowanie historycznych wartości kompozycyjnych i widokowych dawnego układu przestrzennego.

Na obszarze stref ochrony konserwatorskiej należy:

1. Utrzymać historyczną linię zabudowy
2. Utrzymać w dobrym stanie technicznym obiekty wymienione w ewidencji WKZ, zachowując ich bryłę, historyczne podziały stolarek okiennych i drzwiowych, pokrycie dachu, wygląd elewacji, a wszelkie prace dotyczące zmiany ich formy zewnętrznej winny być zaopiniowane przez WUOZ.
3. Nowe realizacje winny nawiązywać do cech architektury lokalnej w zakresie usytuowania na działce, formy dachu wraz z pokryciem wykończenia zewnętrznego nawiązując do tradycyjnych technik budowlanych. Unikać wznoszenia obiektów z płaskimi dachami.
4. Postuluje się przywrócenie historycznych pokryć dachowych dachówką oraz przywrócenie pierwotnego wyglądu elewacji w miejscach, gdzie współcześnie powiększono, zamurowano otwory, zmieniono artykulację elewacji frontowej, bądź wymieniono pokrycie dachu na eternit.
5. Wszelkie działania związane ze zmianą przestrzeni w obrębie stref winny być zaopiniowane przez WUOZ.
6. W obrębie strefy ochroną objęte są starożytne, średniowieczne i nowożytne nawarstwienia kulturo-

we. Wszelkie prace inwestycyjne związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu wymagają uzgodnienia z WKZ celem objęcia ich ewentualnymi badaniami archeologicznymi w obrębie wykopów budowlanych.

7. Na terenie historycznych centrów wsi przed uzyskaniem pozwolenia na budowę obowiązuje uzgodnienie z WUOZ wszelkich prac ziemno - budowlanych.

8. W strefach obowiązuje inwestora wykonywanie prac archeologicznych podczas robót ziemnych, w zakresie określonym przez WKZ.

Na obszarach położonych poza strefami ochrony konserwatorskiej należy:

1. Obiekty wymienione w ewidencji WKZ utrzymać w dobrym stanie technicznym zachowując ich bryłę, historyczne podziały stolarek okiennych i drzwiowych, pokrycie dachu, wygląd elewacji itp., a zmiany dotyczące ich formy zewnętrznej winny być zaopiniowane przez WUOZ.

2. Obiekty zieleni: parki, cmentarze - prace porządkowe, wycinki drzew, nasadzenia drzew, gromadzenie uzyskać opinię WUOZ.

3. Zachować wszystkie zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne, dla których w planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć strefę ochronną.

4. W strefie ochrony stanowisk archeologicznych oznaczonych w planach należy przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnić z WUOZ wszelkie prace ziemne, celem ewentualnego objęcia ich badaniami archeologicznymi w obrębie wykopów budowlanych. Zakres koniecznych prac archeologicznych określili WKZ.

5. Zachować dotychczasowe widoki panoramiczne wsi od strony ogólnodostępnych szlaków turystycznych."

Ponadto w rozdziale VI „ Kierunki rozwoju sieci osadniczej” w poszczególnych miejscowościach wymieniono obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz wprowadzono obowiązek ich ochrony jak również ochrony obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Stwierdzono, iż kierunki rozwoju powinny uwzględniać m.in. dostosowanie form i gabarytów projektowanej zabudowy do historycznego charakteru zabudowy sąsiadującej, spełnienie wymogów konserwatorskich, ochronę terenów zieleni, strefę ochronną cmentarzy - 50 m

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnówka.

Gmina Tarnówka nie posiada Gminnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Obowiązuje 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości w gminie.

12 spośród nich nie posiada zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego.

Jedynie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębach geodezyjnych Annapole, Bartoszkowo, Tarnówka, Węgierce w gminie Tarnówka przyjęty przez Radę Gminy Tarnówka UCHWAŁĄ Nr XX/109/08 z dnia 26 listopada 2008 r. posiada następujący zapis w rozdziale 2 „Ustalenia ogólne”

„Na obszarach występowania stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje całkowity zakaz zabudowy oraz jakichkolwiek inwestycji ziemnych oraz innych form działalności naruszającej substancję zabytkową.

Strefą ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych wskazanych na rysunku planu z uwagi na tylko powierzchniowe badania, objęty ustaleniami, o których mowa w niniejszym paragrafie jest również teren w bezpośredniej bliskości stref. Zasięg bezpośredniej bliskości określi właściwy organ odpowiedzialny za ochronę zabytków na etapie wydania decyzji o rozpoczęciu inwestycji.”

4.4. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii Rozwoju Gminy Tarnówka na lata 2006 – 2018”

„Strategia Rozwoju Gminy Tarnówka na lata 2006 – 2018” przyjęta została Uchwałą Nr XXX/188/2006 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 25.08.2006 r.

Określa cele strategiczne gminy w tym okresie oraz wizerunek gminy, do którego należy dążyć w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Strategia ujmuje główne kierunki działania samorządu wskazując jednocześnie priorytety tej działalności w najbliższych latach.

Jednym z priorytetów strategii rozwoju gminy jest rozwój turystyki poprzez wykorzystanie walorów i potencjałów gminy w zakresie turystyki wiejskiej w połączeniu z eksponowaniem obiektów kultury sakralnej oraz dziedzictwa narodowego.

Strategia określa misję gminy Tarnówka jako „zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz konkurencyjności gospodarki gminy, poprzez aktywizację gospodarczą, rozwój infrastruktury technicznej, poprawę stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców, w tym również wzmocnienie jej funkcji turystycznej przy zachowaniu zasad ekorozwoju.”

Cel nadrzędny strategii umożliwia wypełnianie przyjętej dla gminy misji. Osiągnięcie celu nadrzędnego strategii, sprowadza się do realizacji zdefiniowanych celów strategicznych: aktywizacji gospodarczej, rozwoju infrastruktury technicznej, poprawy poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców, wzrostu efektywności rolnictwa oraz rozwoju turystyki. Cel generalny strategii „Rozwój infrastruktury technicznej, społecznej, kulturalnej

i turystycznej” zawiera w sobie zwiększenie oferty kulturalnej gminy poprzez opracowanie projektu zachowania gminnego dziedzictwa kulturowego w następujący sposób:

„Opis programu

Celem niniejszego programujesz zachowanie gminnego dziedzictwa kulturowego poprzez restytucję istniejących w gminie obiektów, które mają określoną wartość kulturową i turystyczną.

Realizacja programu przyczyni się do zahamowania procesu niszczenia zabytkowych obiektów Gminy Tarnówka, które mogą stać się atrakcjami turystycznymi, a także miejscem pracy dla mieszkańców.

Zapewni ona także mieszkańcom Gminy Tarnówka możliwość czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, lepsze warunki wykorzystania wolnego czasu, wypoczynku i rozwoju zainteresowań, a tym samym zwiększy zadowolenie społeczne i integrację mieszkańców gminy.

Ważnym elementem aktywizacji kulturalnej w Gminie Tarnówka jest opracowanie i wdrożenie programu zarządzania kulturą, w tym jej finansowania z różnych źródeł wewnętrznych i zewnętrznych.

Jednostka wiodąca (osoba) odpowiedzialna za realizację programu:

Inspektor ds. oświatowych Urzędu Gminy oraz Kierownik GOK – u w Tarnówce.

Szacunkowy koszt realizacji programu:

Koszt realizacji tego programu należy oszacować na poziomie 600.000 zł.

Źródła finansowania:

Program powinien być finansowany przede wszystkim ze środków budżetu gminy, dotacji celowych z Funduszu Rozwoju i Promocji województwa wielkopolskiego, wybranego inwestora przetarg na wdrożenie i zarządzanie, mieszkańców oraz pozyskanego wsparcia finansowego z organizacji zewnętrznych, także z Unii Europejskiej, a szczególnie z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Data rozpoczęcia/zakończenia/realizacji programu: Program będzie realizowany w okresie od 1.03.2007 – 31.12.2010 (wariant optymistyczny), 1.03.2007 – 31.12.2011 (wariant pesymistyczny).

Planowany efekt końcowy realizacji programu:

Realizacja programu przyczyni się do poprawy standardu życia mieszkańców Gminy Tarnówka, rozwoju zainteresowań, lepszego wypoczynku i rekreacji oraz zwiększenia oferty kulturalnej.

Zadania do zrealizowania:

- Zadanie 2/3/1 – dokonanie inwentaryzacji obiektów zaliczanych do gminnego dziedzictwa kulturowego w poszczególnych sołectwach Gminy Tarnówka.

- Zadanie 2/3/2 – opracowanie koncepcji restytucji obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego.

- Zadanie 2/3/3 – ogłoszenie przetargu (w ramach

zamówień publicznych) w celu wyłonienia inwestora dla realizacji odtworzenia obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego Gminy Tarnówka.

- Zadania 2/3/4 – opracowanie projektu odtworzenia obiektów gminnego dziedzictwa kulturowego Gminy Tarnówka łącznie z podpisaniem umowy z wytypowanym (w przetargu) inwestorem.

- Zadanie 2/3/5 – realizacja inwestycji zgodnie z projektem.”

4.5. Uwarunkowania wynikające z Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Tarnówka

„Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tarnówka” przyjęty został przez Radę Gminy w Tarnówce Uchwałą Nr XX/137/2005 z dnia 31 marca 2005 r.

„Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tarnówka” stanowi program operacyjny realizujący strategię rozwoju gminy i wskazuje konkretne zadania planowane do realizacji w latach 2005 – 2006 oraz 2007 – 2013 finansowane ze środków własnych oraz w ramach środków Funduszy strukturalnych. Program ten przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną gminy Tarnówka; identyfikuje mocne i słabe strony gminy, a także szanse rozwoju gminy; identyfikuje najistotniejsze problemy wymagające rozwiązania; zawiera opis działań i zadań (projektów) zmierzających do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego gminy Tarnówka; określa plan finansowy realizowanych zadań (projektów) oraz planowane środki budżetowe.

„ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tarnówka” ma charakter otwarty, podlegać będzie procesowi aktualizacji i weryfikacji.

W Planie przedstawiony został stan obiektów dziedzictwa kulturowego w następujący sposób:

„Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z epoki kamienia – mezolitu i neolitu (8000 – 450 lat p.n.e.) bujny rozwój osadnictwa następuje w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, w czasach kultury łużyckiej (1300 – 400 lat p.n.e.) i pomorskiej (VI – IV w p.n.e.). w tym czasie pod osadnictwo zajęte zostają przede wszystkim doliny cieków wodnych. Szybki rozwój nastąpił pod wpływem rzymskim oraz we wczesnym średniowieczu. W tym okresie nastąpiło ukształtowanie się układu większości miejscowości: Tarnówka, Piecewo, Osówka, Sokolna stąd występuje tutaj koncentracja osadnictwa średniowiecznego.

Teren gminy został rozpoznany archeologicznie i na terenie gminy znajdują się liczne stanowiska archeologiczne. Z badań ewidencyjnych przeprowadzonych na tym terenie wynika, że był on w przeszłości intensywnie zasiedlony.

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki (w miejscu tym wymienione zostały obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiektu użyteczności publicznej wymienione w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Najwięcej zabytków znajduje się w samej Tarnówce, chociaż liczne obiekty objęte ochroną konserwatorską są na terenie miejscowości Osówka. Szczególnie warta zobaczenia jest elektrownia wodna na Gwdzie. Liczne zabytki znajdujące się na terenie gminy mogą stanowić podstawę do rozwoju turystyki w regionie.”

Ponadto w harmonogramie realizacji zadań i projektów ujęto ogólne hasło „Zachowanie dziedzictwa kulturowego” z terminem realizacji do 2013 r. z ujęciem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jako możliwe źródło finansowania.

4.6. Uwarunkowania wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Tarnówka na lata 2004 – 2011

Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Tarnówka na lata 2004 – 2011 został wprowadzony Uchwałą Nr XIX/98/04 Rady Gminy Tarnówka z dnia 28 czerwca 2004. Jest to kompleksowy dokument określający ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody poprzez ochronę przyrody i krajobrazu, lasów, gleb i zasobów kopalin. Szczegółowo opisuje jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne. Ponadto stawia Gminie cele i zadania o charakterze systemowym oraz wymienia przedsięwzięcia przedstawione przez Gminę do realizacji w latach 2004 – 2011 i ich aspekty finansowe.

Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Tarnówka zawiera szczerkowe informacje dotyczące środowiska kulturowego gminy.

W rozdziale 3 – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie przyrody – wymieniono, iż na terenie gminy znajdują się parki podworskie w Ptuszy, Bartoszkowie i Anopolu jako cenne elementy przyrodnicze i krajobrazowe. Wskazano, iż powinny one być systematycznie odrestaurowywane i warto byłoby je włączyć do sieci szlaków rowerowych lub ścieżek przyrodniczych. Przyjęto w tym punkcie kierunek działania – „Restauracja parków wiejskich zwłaszcza w Ptuszy i Bartoszkowie”

4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

4.7.1. Obowiązujące formy ochrony przyrody.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu w gminie Tarnówka zajmują powierzchnię około 6300 ha co stanowi około 47,6% ogólnej powierzchni gminy. Jest to obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. Obszary chronionego krajobrazu w byłym województwie pilskim utworzone zostały na podstawie uchwały Nr IX/156/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31.05.1989 r., potwierdzone Rozporządzeniem Nr 5 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w woje-

wództwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13/98 poz. 89). oraz obwieszczeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 14 poz. 246 Lp. 112 z dnia 31.03.1999 r.).

Od dnia 29 grudnia 2006 r. obowiązuje nowe rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 212/06 z dnia 29 listopada 2006 roku w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (Dz. Urz. Woj. Wiel. Nr 201 z dnia 14 grudnia 2006 r. poz. 4770).

Pomniki przyrody - jedna z najstarszych form ochrony wartości przyrodniczych. Według definicji zawartej w ustawie o ochronie przyrody: "pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwych i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie"

Status pomnika przyrody może nadać wojewoda (rozporządzenie) lub rada gminy (uchwała).

Na terenie gminy Tarnówka występują następujące pomniki przyrody uznane Rozporządzeniami Wojewody Pilskiego podlegające ochronie indywidualnej wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Poznaniu (Delegatura w Pile):

- Płytnica – zakład Rolny nad Gwdą - Grupa drzew; 3 lipy drobnolistne o obwodach 270, 271 i 398 cm, 1 świerk pospolity o obw. – 220 cm, 1 sosna pospolita o obw. – 295 cm – poz. rej. 322 z 1982 r.

- Plecemin – środek wsi, skrzyżowanie dróg – Grupa drzew: 1 dąb szypułkowy obw. 370 cm, obumarły, 1 lipa drobnolistna obw. 357 cm – poz. rej. 357 z 1983 r.

- Płytnica – Leśnictwo, oddz. 102a (obw. 255 – 335 cm) – 2003r.; oddz. 103a (obw. 340 – 380 cm) – 2003r. – Grupa drzew: 4 buki zwyczajne: obw. 254 – 350 cm – poz. rej. 547 z 1992 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Grupa drzew: 5 buków zwyczajnych o obw. od 315 do 470 cm (Uwaga: pozostały trzy buki) – poz. rej. 668 z 1996 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Grupa drzew: 3 wiązy polne o obw. 239, 190 i 179 – poz. rej. 685 z 1997 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Aleja grabowa – 17 drzew o obw. od 108 do 201 cm – poz. rej. 686 z 1997 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Grupa drzew: 5 dębów szypułkowych o obw. 250 do 452 cm, 3 graby pospolite obw. 244 – 256 cm – poz. rej. 687 z 1997 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Aleja z 8

drzew Dęby szypułkowe o obw. od 162 do 316 cm – poz. rej. 688 z 1997 r.

- Ptusza – grunty P. Z. Sosnowskiego – Grupa drzew; 5 buków zwyczajnych o obw. od 210 do 435 cm – poz. rej. 689 z 1997 r.

Ponadto Uchwałą nr XXV/157/2005 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 30.11.2005 r. objęto ochroną w formie pomników przyrody cztery drzewa (uaktualnienie Uchwała Nr XXVII/175/2006 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 27 marca 2006 r. zmieniająca uchwałę Nr XXV/157/2005 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody w części dotyczącej wprowadzenia zakazów dotyczących drzew objętych ochroną prawną).

- Nadleśnictwo Płytnica, Obręb Płytnica, oddział 236:k – Grab zwyczajny obw. 480 cm, Buk Pospolity obw. 310 cm

- Nadleśnictwo Płytnica Obręb Płytnica Oddział 237: a – Wiąz obwód 282 cm, Świerk pospolity obwód 302 cm

Chronione: siedliska przyrodnicze, rośliny chronione.

W programach ochrony przyrody dla nadleśnictw na terenie gminy Tarnówka stwierdzono występowanie:

Łęgu olszowo – jesionowego będącego chronionym siedliskiem przyrodniczym w oddziale 186:b,c,d,g obrębu Krajenka Nadleśnictwa Złotów.

Rejony występowania roślin chronionych
Barwinek pospolity (*Vinca minor*) występuje w Nadleśnictwie Płytnica, obręb Płytnica oddziały 223A:k, 238:i.

Storczyk purpurowy (*Orchis purpurea*) występuje w Nadleśnictwie Płytnica, obręb Płytnica oddział 188:f.

Widłak goździsty (*Lycopodium claratum*) występuje:

Nadl. Płytnica obręb Płytnica oddziały: 238:i, 239:d, 252:h, 266:g i 267:c

Nadl. Zdrojowa Góra, obręb Skórka, oddział 13:d, Nadl. Złotów, obręb Krajenka: oddziały: 214, 215

Nadl. Lipka obręb Radawnica, oddział 199:t
Konwalia majowa (*convallaria maialis*) występuje w:

Nadl. Płytnica, obręb Płytnica, oddział 238:j.

Ponadto występuje w kilkunastu miejscach w lasach chronionych wszystkich Nadleśnictw w obrębie gminy Tarnówka.

Porzeczką czarną (*Ribes nigrum*) występuje w:
Nadl. Płytnica, obręb Płytnica, oddziały: 167:i, 189:m,n,p, 190:c,f, 207:l,r, 208;a, 233:A:j.

Nadl. Lipka, obręb Radawnica oddziały: 196:b, 199:t.

Ponadto występuje w wielu miejscach na terenach leśnych w rejonach występowania bagien i mokradel.

Zimozioł północny (*Linnea borealis*) występuje w Nadl. Zdrojowa Góra, obręb Skórka, oddz. 32:b.

Grąźel żółty (*Nephar luteum*) występuje w:

Nadl. Zdrojowa Góra, obręb Skórka oddział: 24:b.

Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) występuje:

Plecemin stary cmentarz

W Programach Ochrony Przyrody Nadleśnictw, lecz nie oznaczonych powierzchniowo wymienione są m.in. przylaszczka pospolita, pierwiosnek pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, sasanka zwyczajna, marzanka wonna, kruszyna pospolita, gajnik lśniący, płonnik pospolity, chrobotki oraz wiele gatunków grzybów.

4.7.2. Planowane formy ochrony przyrody

Aktualnie w gminie Tarnówka nie ma terenów chronionych w formie użytków ekologicznych. Istnieją jednak przesłanki, że ta formą ochrony może być objętych wiele bagien śródleśnych, oraz terenów źródłiskowych na zboczach dolin rzecznych, szczególnie Gwdy i Płytnicy. Taka propozycja jest w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Płytnica dla oddziału 208f obrębu Płytnica.

4.8. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zabytków archeologicznych

- respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych

- wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych tj. historycznej zabudowy Tarnówki, układów ruralistycznych, założeń pałacowo-parkowych, zabytkowych cmentarzy, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji.”

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;

- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

6.1. Gminna ewidencji zabytków.

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości wykonywane etapowo przez równomiernie rozłożone przez 4 kolejne lata – zakończenie do końca 2013 r.

- sporządzenie gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości objętych wojewódzką ewidencją zabytków, a także jeszcze nierozpoznanych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w oparciu o program komputerowy przekazany przez WWKZ

- określenie stosunków własnościowych i ustalenie szczegółowej lokalizacji z podaniem nr dzieł geodezyjnych obiektów objętych ewidencją

- systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną

- rozpoznanie i wprowadzanie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych – do końca 2011 r.

- wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w formie kart zespołu stanowisk archeologicznych zgodnie z przekazaniem przez WWKZ pismem

- sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ

- uzupełnianie i weryfikowanie istniejącej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ

- sporządzenie mapy dziedzictwa kulturowego gminy Tarnówka z naniesioną lokalizacją obiektów i obszarów chronionych oraz stref ochrony stanowisk archeologicznych, systematycznie uaktualnianą, na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ

6.1.3. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury (kapliczki, krzyże przydrożne) – w trakcie realizacji gminnej ewidencji zabytków nieruchomości do końca 2013 r.

- sporządzenie gminnej ewidencji zabytków małej architektury w formie zbioru kart adresowych zabytków w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków

- określenie stosunków własnościowych i ustalenie szczegółowej lokalizacji z podaniem nr działek geodezyjnych

- przygotowanie wniosków o wpisanie najciekawszych obiektów do rejestru zabytków

- nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami w celu utworzenia szlaku kapliczek i krzyży przydrożnych

6.1.4. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomości

- rozpowszechnianie informacji na temat obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy – na bieżąco, podczas opracowywania folderów promujących gminę, podczas wyjazdów i współpracy z innymi gminami i miastami

- udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz niniejszego „Programu opieki nad zabytkami gminy Tarnówka na lata 2010 – 2013” na stronie internetowej Urzędu Gminy Tarnówka po uchwaleniu przez Radę Gminy

- zlecenie wykonania tablic informacyjnych dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków – w ramach posiadanych przez Urząd Gminy środków finansowych. Tablica dla kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NMP w Tarnówce wykonana zostanie do końca 2011 r.

- współpraca z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do tych obiektów a także na trasach turystycznych – rekreacyjnych wymienionych w punkcie 2.1.4. niniejszego programu – wspólnie z realizacją w/w tablic informacyjnych

- uwzględnienie obiektów zabytkowych przy wyznaczaniu tras turystycznych i ścieżek dydaktycznych gminy

6.1.5. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

- włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę

- wdrażanie do zajęć szkolnych pojęć związanych z krajobrazem kulturowym gminy i regionu

- informowanie młodzieży szkolnej o zasobach krajobrazu kulturowego gminy, powiatu i województwa

- zorganizowanie w ramach zajęć szkolnych wyprawek krajoznawczych, rowerowych po najciekawszych i najważniejszych miejscach w gminie i powiecie oraz przedstawienie im obiektów zabytko-

wych

6.1.6. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

- nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków przy czynnym udziale Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków polegającym na sprawowaniu dyżurów w Starostwie Powiatowym w Złotowie poprzez:

- rozpowszechnianie wśród nich informacji na temat zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej

- zbieranie od nich informacji na temat przeprowadzonych remontów i odnotowanie tych faktów w kartach adresowych obiektów

- aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych

- określenie zasad i możliwości udzielania pomocy finansowej właścicielom remontującym obiekty zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków i figurujące w gminnej ewidencji zabytków) w ramach środków zabezpieczonych w budżecie gminy na dany rok (dotacje, ulgi podatkowe)

6.1.7. Poprawa stanu zachowania zabytkowych cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków i figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Podjęcie próby rozwiązania problemu nieczynnych cmentarzy na terenie gminy Tarnówka. Ustalenie w planach zagospodarowania przestrzennego docelowych funkcji cmentarzy poprzez wyszczególnienie, które (najlepiej zachowane z licznymi nagrobkami) pozostaną cmentarzami i objęte zostaną programem rewitalizacji na miarę możliwości finansowych gminy, a które stanowić będą tereny zieleni urządzonej bądź pozostałości po cmentarzach z zachowaniem starodrzewia i ewentualnym zgrupowaniem pozostałości nagrobków w jednym miejscu cmentarza w formie miejsca pamięci lub lapidarium. Co do cennych zachowanych nagrobków i pozostałych elementów cmentarzy przeprowadzić inwentaryzację fotograficzną i opisową we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków. Do końca 2011 r. zostanie opracowany plan, w którym szczegółowo określi się priorytety działań przy zabytkowych cmentarzach i możliwości ich realizacji.

6.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomości, stanowisk archeologicznych typowanych do wpisu do rejestru zabytków z terenu gminy w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

- współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego obiektów nieujętych jeszcze w rejestrze, a reprezentujących duże walory historyczne i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym gminy, do których należą m.in.

- Zespół Elektrowni Wodnej i Rozdzielni „PTUSZA”

z lat 1927 - '32

- współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków archeologicznych województwa wielkopolskiego stanowisk archeologicznych wytypowanych przez WWKZ reprezentujących duże walory naukowe i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym gminy.

6.3. Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych w dokumentach planistycznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego

Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych respektowanych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych gminy oraz wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych: „Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji.

6.4. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5.

6.4.1. Obiekty zabytkowe stanowiące własność gminy Tarnówka

Gmina Tarnówka nie jest właścicielem żadnego obiektu architektury wpisanego do rejestru zabytków. Własność gminy natomiast stanowią następujące cmentarze wpisane do rejestru zabytków: nieczynny cmentarz ewangelicki w Płytnicy, nieczynny cmentarz ewangelicki w Sokolnej oraz nieczynny cmentarz ewangelicki w Tarnówce. Do końca 2011 r. zostanie opracowany plan, w którym szczegółowo określili się priorytety działań przy zabytkowych cmentarzach i możliwości ich realizacji.

6.4.2. Obiekty niebędące własnością gminy Tarnówka

- Wszystkie obiekty architektury wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy Tarnówka są budynkami sakralnymi i stanowią własność jednej parafii rzymsko - katolickiej. Park w Bartoszkowie natomiast stanowi własność Skarbu Państwa - Agencji Nieruchomości Rolnych.

- Z uwagi na fakt, iż w/w obiekty nie są własnością gminy Tarnówka, w związku z czym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad tymi zabytkami, a co za tym idzie wpływać na sposób ich użytkowania. Natomiast działania pośrednie wynikające z ustawy jak również polityki gminy Tarnówka polegają na:

- prowadzeniu edukacji na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy w zakresie informacji o zasobie zabytków i krajobrazu kul-

turowego regionu oraz możliwościach ich ochrony

- promowaniu wśród mieszkańców gminy i przybywających tu gości najcenniejszych zabytków

- wspieraniu przy współudziale Urzędu Ochrony Zabytków poczynań związanych z właściwym utrzymaniem i zagospodarowaniem zabytków i ich otoczenia

- określaniu przy sporządzaniu dokumentów planistycznych warunków i sposobów ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków jak również figurujących w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

- wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej związanej z problematyką zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych na terenie gminy Tarnówka (ewidencja gminna)

- udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na podstawie Uchwały Nr XIV/96/2004 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 28 czerwca 2004 r. Na 2010 r. zaplanowano w budżecie Gminy kwotę 45 tys. zł na prace przy zabytkowych kościołach.

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Podmiotem formułującym gminny program opieki nad zabytkami jest samorząd gminy. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych.

Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami zabytkowymi, w tym także na mieszkańców tak by wywołać ich pożądane zachowanie prowadzące do realizacji zamierzonych celów.

Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Tarnówka wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, koordynacji, społeczne oraz instrumenty kontrolne.

- Instrumenty prawne

a) dokumenty wydawane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych

b) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagadnień ochrony zabytków

c) wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków z terenu miasta i gminy, które powinny być objęte ochroną prawną

- Instrumenty finansowe

a) dotacje

b) subwencje

c) dofinansowania

d) programy uwzględniające finansowanie z funduszy Unii Europejskiej

- Instrumenty koordynacji

a) strategię rozwoju gminy

b) plany rozwoju lokalnego

c) programy prac konserwatorskich
d) programy ochrony środowiska
e) studia i analizy, koncepcje
f) plany rewitalizacji
- Instrumenty społeczne
a) edukacja kulturowa
b) informacja
c) współpraca
d) współdziałanie z organizacjami społecznymi
- Instrumenty kontrolne
a) utworzenie w ramach organizacyjnych Urzędu Gminy Tarnówka Zespołu Koordynującego pracami realizującymi poszczególne zadania wynikające z ustaleń niniejszego programu.

W skład zespołu wchodzi:

1. Wójt Gminy Tarnówka – Ireneusz Baran
 2. Inspektor Gminy Tarnówka – Jolanta Bartosiak
 3. Inspektor Gminy Tarnówka – Jan Zając
 4. Inspektor Gminy Tarnówka – Wojciech Ogródnik
- b) aktualizacja bazy danych ewidencji gminnej
c) monitoring stanu środowiska kulturowego.

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt Gminy Tarnówka zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Gminy. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez Radę Gminy.

Do wykonania powyższego zadania utworzono Zespół Koordynujący monitorujący „Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Tarnówka na lata 2010 – 2013” poprzez analizę stopnia jego realizacji. Monitorowanie przebiegu realizacji programu będzie ważnym elementem jego wdrażania.

9. Wewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 81, art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami Rada Gminy może udzielić dotacji na ochronę i konserwację zabytków, jednakże wymagane jest ustalenie przez nią procedury postępowania w tej sprawie. Zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków z budżetu Gminy Tarnówka określa:

Uchwała Nr XIV/96/2004 Rady Gminy w Tarnówce z dnia 28 czerwca 2004 r.

w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek dbania o stan zabytków ustawa o

ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na właścicieli i posiadaczy zabytków.

Wsparciem dla zadań z zakresu ochrony zabytków są zewnętrzne źródła dofinansowania udzielane zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego /www.mkidn.gov.pl/ w ramach programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe” realizowane przez 6 priorytetów:

1. Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych
2. Rozwój instytucji muzealnych
3. Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju
4. Ochrona zabytków archeologicznych
5. Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego
6. Ochrona zabytkowych cmentarzy

- Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków (wosoz.bip-i.pl/public) – dotacje przyznawane są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli, posiadaczy lub użytkowników zabytków
- Samorząd Województwa Wielkopolskiego (www.bip.umww.pl) – budżet województwa wielkopolskiego przewiduje środki na pomoc finansową ukierunkowaną na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Są to dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych zarówno jednostkom sektora finansów publicznych jak również pozostałym jednostkom.

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Departament Wyznań religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Wydział Funduszu Kościelnego. (www.mswia.gov.pl) – dotacje udzielane wyłącznie na remonty i konserwacje zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt. Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących, wyposażenia obiektów sakralnych oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz. Podmiotami uprawnionymi do otrzymywania środków Funduszu Kościelnego są:

1. osoby prawne Kościoła Katolickiego;
2. osoby prawne innych kościołów i związków wyznaniowych działających na podstawie ustaw o stosunku Państwa do kościołów oraz związków wyznaniowych;
3. osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych wpisanych do rejestru kościołów i związków wyznaniowych, o którym mowa w art. 30 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965, z późn. zm.)

- Ponadto istnieją możliwości zdobywania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na zada-

nia inwestycyjne i społeczne do współfinansowania z funduszy krajowych i zagranicznych Unii Europejskiej.

W/w źródła finansowania są wskazówką dla użytkowników obiektów zabytkowych i przedstawicieli władz samorządowych, w jakich instytucjach można pozyskiwać środki na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.

Uwaga:

527

UCHWAŁA Nr XXXIV/216/09 RADY MIEJSKIEJ W ZDUNACH

z dnia 3 grudnia 2009 r.

w sprawie określenia wzorów deklaracji i informacji dla celów ustalenia wymiaru podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.), art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§1. Określa się następujące wzory formularzy dla celów naliczenia podatków dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej, jednostek organizacyjnych Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostek organizacyjnych Lasy Państwowe oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej:

- 1) od nieruchomości o symbolu DN – 1 stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały,
- 2) leśnego o symbolu DL – 1 stanowiący załącznik Nr 2 do uchwały,

3) rolnego o symbolu DR – 1 stanowiący załącznik Nr 3 do uchwały.

§2. Określa się następujące wzory informacji służące do celów wymiaru podatków dla osób fizycznych:

- 1) od nieruchomości o symbolu IN – 1 stanowiący załącznik Nr 4 do uchwały,
- 2) leśnego o symbolu IL – 1 stanowiący załącznik Nr 5 do uchwały,
- 3) rolnego o symbolu IR – 1 stanowiący załącznik Nr 6 do uchwały.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Zduny.

§4. Traci moc uchwała nr XX/143/04 Rady Miejskiej w Zdunach z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji i informacji dla celów ustalenia wymiaru podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego.

§5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego i ma zastosowanie do poboru podatku od 2010 r.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
(-) mgr Zdzisław Malec